

ایکینچی چاپ

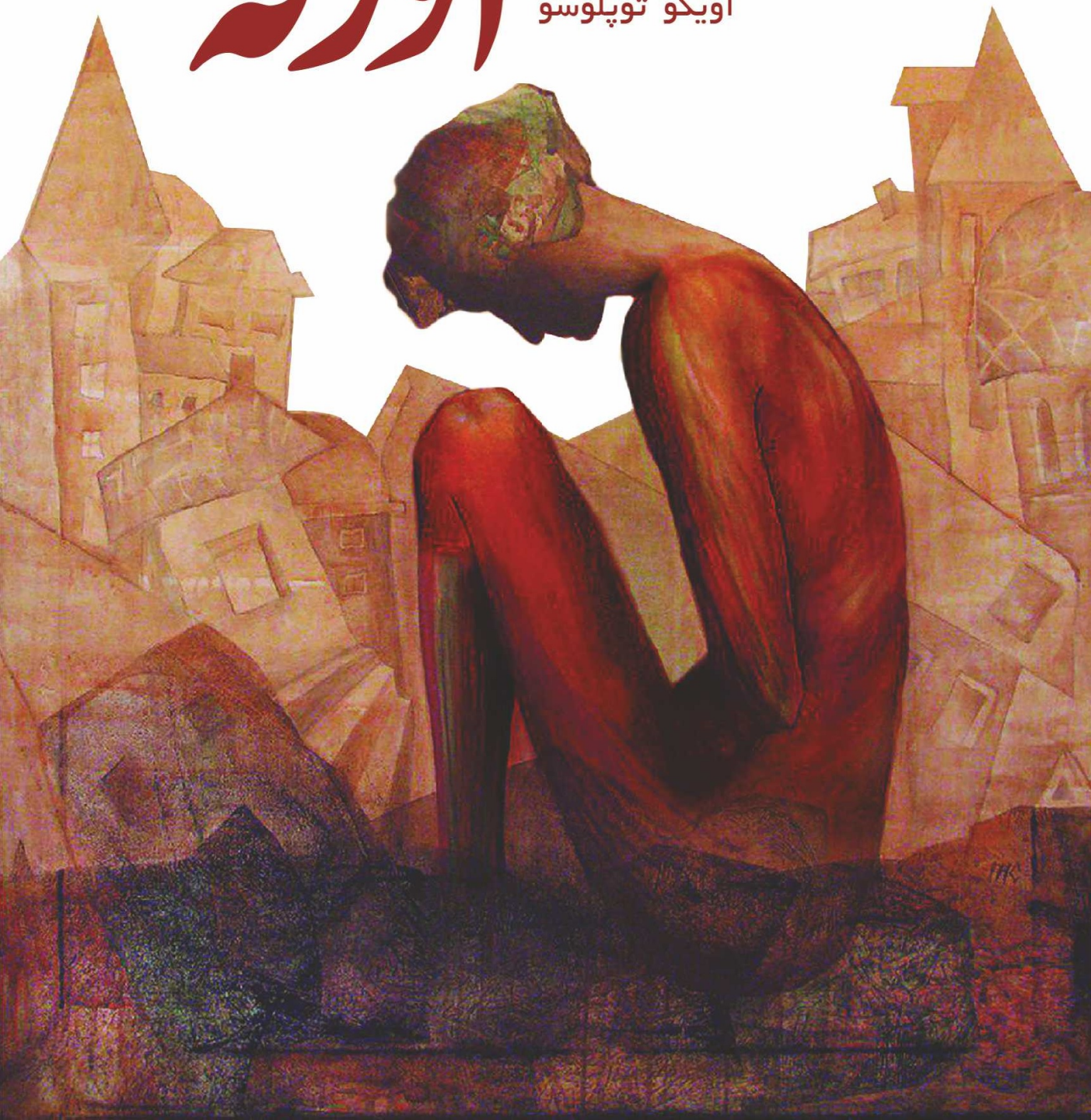

اوزار

یازار

حسن ثمودی قلعه‌لر

اؤیکو توپلوسو

اۆزگە

يازىچى
حسن ئمودى قلعەلەر

۱۳۹۶

اؤزگه

حسن ثمودی قلعه‌لر

نویسنده: حسن ثمودی قلعه‌لر
مدیر امور هنری: کارگاه نشر نظامی
طرح روی جلد: پروین رستمی
مشخصات ظاهری: ۱۲۷ ص، رقعی
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۱۶۸-۹-۰
ناشر: انتشارات حکیم نظامی گنج‌ای
امور چاپ: تهران، مشکین
نوبت چاپ: دوم ۱۳۹۶
تیراژ: ۱۰۰۰

انتشارات حکیم نظامی گنج‌ای

تبریز، اول خیابان طالقانی، ساختمان نورافزا، طبقه ۳
آدرس الکترونیکی: Nezami.Pub@gmail.com
همراه: ۰۴۱۳۵۵۴۰۰۵۲-۰۹۱۴۸۶۰۶۹۶۶
حق چاپ برای نویسنده و ناشر محفوظ می‌باشد

سرشناسه: ثمودی قلعه‌لر، حسن، ۱۳۶۶

عنوان و نام پدیدآورنده: اؤزگه/ حسن ثمودی قلعه‌لر

مشخصات نشر: تبریز، حکیم نظامی گنج‌ای، ۱۳۹۶

مشخصات ظاهری: ۱۲۵ ص، رقعی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۱۶۸-۹-۰

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: داستان کوتاه ترکی -- ایران -- قرن ۱۴

موضوع: ۲۰th century -- Short stories, Turkish -- Iran

شناسه‌ی افزوده: اکبر رضاپور؛ ویراستار

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۶ الف۸/ث۳۱۴ PL

رده‌بندی دیویی: ۸۹۴/۳۶۱۳

شماره کتابشناسی ملی: ۴۶۵۴۱۶۸

فهرست

۹	قارا داش
۱۷	بوش كمد
۲۹	آسيه نين ايستيكاني، دؤشه يي
۳۹	اينك لر آدامي باش تاپار
۴۹	ايكي قير، ايكي سؤيود
۶۷	نه ايسته ييرسن؟
۸۵	مانكن لر هيچ وقت آغلامازلار
۹۹	اؤزگه
۱۱۱	قورخولارين ايچينده
۱۱۷	منه آلايا چيخاتما!

سئوگيليمه ايتحاف

قارا داش

قارا داش

صمد حامامدا يويونوردو. فيكرى داغينىق ايدى. باخىردى شامپو قابىنا، فيكىرلشىردى باشىنا شامپو ويرىپ يا يوخ؟! الين آتيب شامپونو گۆتدو. بير آز الينه تۆكوب وىردى باشىنا... يادىنا توشدو ساغ قولتوغو، قىير سانلىقدا سىنسىتمىشىدى بىلەسىن. سول الين ساغ قولتوغونا چكدى، الينه بير شى دەيدى، آينانى سىلىردى، شامپو ياخىلدى آيناي، بير شى گۆرۈشموردو. اللرىن سويلا توتوب آينانى تىمىزلەدى، قولتوغون قوزايب باخدى، بير بالا قارا داش ياپىشمىشىدى قولتوغونا. سول اليله ياواش-ياواش داشى قوپارتدى. داش نارىن توكلىرىنە ياپىشمىشىدى. صمد بير آز قورخىموشىدو. بۇيرەينىدە داشى وار ايدى، آما بو داش قولتوغوندا چىخىمىشىدى. داشىن اوزو شوشە كىمى ايدى. باشىن توتدو سويلا. بىردە آينادا قولتوغونا باخدى، بير شى يوخويدو. حامامىن سىقىنە باخدى،

شايد گۆيدىن توشوب، اۈز- اۈزۈنە دئدى: «اولماز! داش گۆيدىن توشسە، توشىر باشىما- بويىنوما.» گنديب انۈە قارا كۆينەيىن گئيدى. قورخوسو چوخاليردى قارا داشا باخديقجا. ايستەيىردى آپارا دۇكتورۈنە گۆرسەدە. قارا داشى جيبىنە قويوب گئتدى «شيخ الرئيس»^۱ە.

«شيخ الرئيس» چوخ شلوغ ايدى، منشى اوتوزبئش ياشيندا بير آرواد ايدى.

- وقت آليسىز؟

- يوخ

- اون ايكي نفردين سونراسيز، آديز نمەدى؟

- صمد ناصرى

- اون آلتى مين. اهيلەشەن چاغىراجام.

صمد بوش يئر آختايريدى، بير دۇرت صندل بوشودو، گنديب تىك، دووارا ياخين اوتدو. قارا داشى چىخاردىب باخدى. قارا كۆينىك -قارا داش؛ آروادين يادينا سالدىلار. هلە اينانمىردى مريمى دونن توپراغا تاپشيريپ. سىراغا گون ساواشردىلار. صمد خياواندا سسين آتمىشدى باشينا: «سن گنديب بير كىشى دن هم اۈزوۈە، هم منە آلت پالتارى آلييسان؟! ايندى او بيلير، بىز انۈدە نجور پالتار گئىيرىك، هانسى رنگى سئويرىك.»

- صمد! اولسون گئىمىرىك، بورا خياواندى، گنديب انۈدە دانىشارىق. بونلارى ساخلا اوتايدا داواخانادان كترئم آليم گليم.

صمد تازا آلت پالتارلارين، باسمىشدى ايندەكى ايش پالتارلارينين

۱. تېرىزدە بير كلىپىك آدى

ايچينه. مريم خياوانين وسطينده دؤنوب ناراحات باخميشدى صمده. ماشين گليب ويريب مريمى قورتارميشدى.

صمد حامامدا يويونوردو. فيكرى داغينيق ايدى. تازا آلت پالتارلارا باخيردى، نايلوندان چيخاتماميشدى، باشينا شامپو ويردى، مريم هر آى آلت پالتارى آلاردى، هم اوزونه-هم صمده. آلت پالتارلارين گينندن سونرا مريم گولوب دئيردى: «نه گؤزل اولدون منيم بالام!» صمدين اوزوندن اؤپردى، صمد دئيردى: «ياخجى سويوق ده يهر چيخ گئدك ائوه.»

فيكيرلشيردى شامپو باشينا ويريب يا يوخ، مريم باشينا شامپو ويراردى. الين آتيب شامپونو گؤتوردو. بير آرز الينه توكوب ويردى باشينا... ياديندا توشدو ساغ قولتوغو، قيير سانليقدا سينسيتميشدى بيله سين. سول الين ساغ قولتوغونا چكدى، اينانى سيليردى، شامپو ياخيلدى اينايا. اللرين سويلا توتوب اينانى تميزلهدى، قولتوغون قوزاييب باخدى، بير بالاجا قارا داش ياپشميشدى قولتوغونا. صمد بير آرز قوخموشدو. داشين اوزو شوشه كيمي ايدى. باشين توتدو سويلا. بيرده اينادا قولتوغونا باخدى، بير شئى يوخويدو. گنديب ائوه قارا كؤينه يين گئيدى، مريمين آلت پالتارلارى تازا قالتميشدى، ايكيسى بير ليكده گئينرديلر، صمد ايسته مزدى، مريم ال چكمزدى. ايسته بيردى قارا داشى آپارا دؤكتورونه گؤرسه ده. قارا داشى جييينه قويوب «شيخ الرئيس»ه گئتدى. آسانسورون قاباغى شولوق ايدى. بيله لردن بير طبقه چيخدى اوسته. منشى يه دندى: «گلميشم دؤكتورو مو گؤرم.»

- وقت آلييسيز؟

- يوخ

- اون ايكي نفر دن سونراسيز، آديز نمەندى؟

- صمد ناصرى

صمد جيىنىدن پول چىخاتدى، منشى پول لارا باخىب دئدى:

- اون آلتى مين. اهيلەشەن چاغىراجام.

صمد بوش يىر آختار يردى، بىر دۇرت صندل بوش ايدى، گئىدىب تىك، دووارا ياخىن اوتدو. قارا داشى چىخاردىب باخدى. يوخوسو گليردى، قارا داشا باخىب باشىن دووارا دايايىب گۇزلىرىن يومدو. يوخودا گۇردو داشىن ايچىنىدە اوتتورۇپ. صمد داشلا دانىشىردى: «بىلىسن نە ايش گۇرە جەيم؟! قاچاجاغام قاباغىنا گولە - گولە، كۇھنە پالتارلار يىمى آتاجاغام يىرە...» قارا داشىن قاپسىسى آچىلدى... صمد اۋزون خىاواندا گۇردو، ساھاتىنا باخدى، كۇھنە پالتارلار اليندە ايدى، مريم چەھارەھادا گودوردو. باشلادى قاچماغا، كۇھنە پالتارلار آتدى يىرە، مريم باخىردى صمدە. اليندەكى نايىلونو گۇرستدى صمدە: «آغ رەنگ سەنىن، قىر مىزى مەنىم.» مريم گولدى. صمد دئدى: «واي! نە گۇزلىدىر! بونلار ي گئىب ائودە بىر اويناياجاغام.» اللرىن گۇيە آچمىشىدى خىاواندا اوينايىردى، مريم الين قويموشىدو آغزىنا.

- بونلار ي ساخلا داواخانادان كىرئىم آلەم گلىم.

مريم خىاوانىن وسطىنىدە دۇنوب گولە - گولە باخمىشىدى صمدە. آغ دىشلىرى تام انشىكدە ايدى. صمدىن گولوشو قوروموشىدو دوداغىندا. صمد حامامدا يويونوردو. فىكرى داغىنىق ايدى. آغ پالتارلار باخىردى، مريم سورشموشىدو: «ھانسى رەنگى سئويسن؟» صمد دئمىشىدى: «آغ.»

ذهنینه اللرین آچیب سویون آلتیندا مریمین قاباغیندا اوینامیشدی. فیکیرلشیردی شامپو باشینا ویریب یا یوخ؟! مریم، باشینا شامپو ویراردی. الین آتیب شامپونو گۆتدو. بیر آز الینه تۆکوب ویردی باشینا... یادینا توشدو ساغ قولتوغو، قییرسانلیقدا سینسیتمیشدی بیله سین. سول الین ساغ قولتوغونا چکدی. آینانی سیلیردی، شامپو یاخیلیدی آینایا. اللرین سویا توتوب آینانی تمیزلەدی، قولتوغون قوزاییب باخدی، بیر بالا جا قارا داش یاپیشمیشدی قولتوغونا. صمد قارا داش دان قوخموردو، اورەیی ساکیتلشمیشدی. باشین توتدو سویا. گندیب ائو قارا کۆینه یین گئیدی، گۆیلونە توشموشدو مریمی گۆره. قارا داشی جیینە قویوب قییرسانلیقا گئتدی. قییرسانلیق آرام ایدی. مریمی بو یولدان آپارمیشدی. تابوتون قاباغیندان یاپیشمیشدی. گون ویریردی اوزونە. اوندا، فیکیرلشیردی کاش مریمین قاباغیندا اوینایا ییدیم! آغلایا بیلەمە میشدی. حییس ائتمیشدی ساغ قولتوغو تر ایلە دولوب. بیلمیردی نمەدی؟! آما قویموردو آغلایا. سانکی گرک بیر ایش گۆرەیدی، گۆرمە میشدی. قارا داشی قویدو تورپاغین اوستونە. مریمین آدینا باخیب باشلادی آغلاماغا. قارا داش یاشالیب، یوموشالیب تورپاغا یاییلیدی.

بوش كمد

بوش كمد

ليلا

محمدە دئىدىم: «گئڭك مشهده، هاوامىز دەيشىلسىن؛ يايىن
آخىر آيى دى، گوجون يوخدو تاذا گونلرى هاوانىن سويوقلوغوندا
باشلاياسان.» مېنىق - مېنىق انلەدى. آخشام ائوۋە گلندە اليندە بىر كىتاب
وار ايدى، دئدى: «سەنە ياخجى بىر كىتاب آلەمشام... رومان دىر.» مەنە
گۆز وىردى. بىر سۆز دئەمدىم. شام گتەدىم يئەدىك، گئجە ياتاندا كورەيىمى
چئو بىردىم بىلە سىنە.

محمد

كىتابى اۋزوم اوخويورام. ھەر ۋاقت گلەرم ائوۋە ھئدفون قولاغىندادىر،
موسىقى، ھئدفون يا آرايشگاھ؟ ياخجى بىلەمىرم! بىزى بىر - بىر يىمىزدن
اوزاقلادىب.

لىلا

تخت دە اوزانمىشىق، نەسىم چىخىمىز، دئىرم بە دەيشىك يئردەيم،
شايدىر كىرگىزلىشمەيم، بىر شى مەندە سىنمىش سانكى. ياتانمىرام.
يوخو جىبى آتىرام.

محمد

يوخودان دوردوم گوردوم ياتىب. بىر لحظه ياپىشىدى آروادىمى بوجور
گوردوم. توكلرى اوزانمىشىدى. اليمى اوزاتدىم سارى توكلرىن آلدىم
اليمە. قويمادىم گىتسىن توكانىنا. او واقتدان توكلرىن قىسا ساخلايىر.
دندىم: گىت بىر آبرى ايش تاپ. يالاندان گىدىب بىر فىرلاندى گلىدى:
«ايش يوخىدو.» لاپ يالاندان. ناوار - ناوار ياتىم ائودە. نىنىك يات...
آشبازانادا سو ايچىردىم، چىغىردى. يوخو گورموشىدو. بىر آز سو توكوب
لىوانا دوداغىنا ياخىنلا تىدىم: «يوخو گوروردون؟ ايسىتىسن چىخاق ائىشىيە
هاوان دەيشىلىسىن؟»

لىلا

دندىم: گىتمىرم. باشىم آغرىيىر، يول گىدنەرم. سەن گىت ايشىو. پالتار
گىنىب گىتتى. ايسىتەيىردىم يوخوما فىكىرلىشم...
بىر قوجا كىشى تاپ - تازا پالتار گىمىشىدى، آياقدان - باشا. كۆھنە
پالتارلار سىن گىمىشىدى آتا گىتسىن. اليمە آشغال دولچاسى وار ايدى.
قوجا كىشى دندى: «هانى سىن تازا پالتارلار سىن؟»
آغزى - گوزو اهيلمىشىدى. باشىندان بۇركو گۇتوروب آتدى اوستومە.
بۇرك سىنەمە دەيىب مىنلر جە سو دامجى سى، آغىز آچىب باشلايدىلار مەنى
يئمەيە، مەنى يوخ پالتارلار سىمى. اەينىمە پالتار قالمامىشىدى. قوجا كىشى

شاققا چكيب گولوردو...

محمد

گلدیم ائوه. اوزانمیشدی سقفه باخیردی. دئدی: «محمد گئدك مشهده؟!» چوخ ناراحات اولدوم، دئدیم: «سن هئچ بیلین من نجور پول چىخادیرام؟ اوزووه ایش تاپماق یئرینه اوزانیسان بورد، گزمك ده آختاریسان؟!»

بیر سؤز دئمەدی. دانیشدیрмаق اولمور، تنز گؤزلى دولور. باشین یاستیقدا گیزلتندی. یادیم توشدو یوخو گوروموشدو. یاخیلاشدیم، آغ راه - راه کؤینك گئیمیشدی. دویمه لرین اوینادیردیم، بیر سؤز دئمەدن دووارا باخیردی. دئدیم: «یوخو نمە گوروردون چیغیردین؟» دئدی: «یادیمدا ده بیر.»

باشیمی قويدوم سینه سینه. لیلا ایکی الین قئچی ائله ییب باشیمین توکلرین ویردی. قوجاغیندان دوردوم دئدیم آراییشگاهی یادیندان چیخات... دوداقلاری بوزولدو.

لیلا

دئدی: «گؤزلیوی یوم.» گؤزلى ایشلدا ییردی. یومدوم. بیر کاغاز شیققیلتیسی ائشیتدیم تنز گؤزلىمی آچدیم. بلیط ایدی! دئدیم: «گئدیريك مشهده؟»

دئدی: «هانسی مشهده؟ ددهوین پولو ایله گندیسن مشهده؟» اوزو قیزارمیشدی. کاغازی آتیپ یئرە گئتدی آشبازخانایا. بئردن گؤتوردوم. ایستخر بلیطی ایدی. قیشقیردیم کی: «من اوزمك باشاریام گئدیپ بونو آلیسان؟»

دندى: «گت اۋرگش، گت باشىوا بىر آزا ھاۋا... بىر آزا سو دەيسىن مەيە دوزەلەسن.» بلىطى آتدیم يئره. بو هفته چىخا بىلمەمىشىدیم انشىيە. بىر يىر آختار يردیم منى فېكىرلشمەكن قورتارسىن. تىلويىزىونا باخىب يورولموشدوم. ناھار قويوموشدوم، يئمەدیم. قاشىق - بوشقاب سسى انشىيدىردیم، محمد ناھار يئىردى. ايستەيىردیم دورام گندم مندە يئیم. دندىم: «اۋتور.» بىر آزدان محمد گلدی تخت دە اوزاندی، كورەيى منە سارى ایدی. ياتدی. گتدیم آشبازخانایا، بىر ليوان سو ايچدیم، اوتورب محمدین بوشقايىنا باخدیم. ياغ دونموشدو بوشقايىن تكىندە، بامادور قابىغى، اوچ - دۇردنە دويو بوشقايىن ايچىندە ایدی. ليوانىن تكىندە بىر آزا سو وار ایدی. تۇكدوم ياغىنان، بامادورون اوستونە. سو، دامجى - دامجى اولوب سانكى ايستەيىردى اونلارى يئىسین. مندە بوشقايىن ايچىندە ايدیم. ھاراسىندا دورموشدوم؟ شايد بامادور قابىغىنىن آلتىندايدیم. گۇرسنمىردیم. بو فېكىرى بوشاتدیم آشقاقايىنا؛ بوشقاب تمىزلىدى. گتدیم اوتاغا. بلىطى يئردن گۇتوروب موبلدا اوتدوم. دۇرد گون كىشىلەر، اوچ گون آروادلار. آدرسە باخدیم؛ ياخىن ایدی. آخىر تايم بئش - يئددى ایدی. ساھاتا باخدیم ايكى يارىم ایدی. محمدە باخدیم شىرىن ياتمىشىدى. پالتارلاریمى گئيدیم ائودن چىخدیم. تاكسى توتدوم گتدیم ايستىخە، ايچرىدن مايو آلدیم. ايستىخىن پىس ايىسى وار ایدی، داوا وىرمىشىدىلار، تتر عادت ائلەدیم يادا يادىمدان چىخدی. اون - اون بئش آرواد وار ایدی، بىرى ياخجى اوزوردو. سويا گىردیم، اىلىق ایدی، قورخومدان ياپىشمىشىدیم حوضون قىراغىنداكى مىلەيە. اوبىرى حوضدا شىرجه وىرىدىلار. اۋز بويوما باخدیم، سويون ايچىندە ايتىمىشىدى. بىر

ايش گۆرموردوم فقط باخىردىم دۆيرە برىمە. مىلەدن ياپىشىپ گوجومو
ويىرىدىم قىچلاريمى قووزايام سويون اوزونە، اما تنز يورولوب آياقلاريم
دەيىردى حوضون كفينە. بىر آرواد گلدی باشيمين اوستونە. دئدى: «باشلا
اوزمەيە. جانىوى قوى راحت اولسون، حوضون تكىندن گرگ آياقلاريوى
قورتاراسان، گرگ اوزەسن گندسن اوباشا. آياقلارين حوضون تكىنە دەيسە
يانىسان!»

آرواد گولە - گولە منە باخىردى. پوتايدى. ات گليب اوطرف -
بوطرفدن آز قاليردى تۆكولە يئره. دندىم: «من اوزمك باشاميرام.»
دئدى: «گرگ باشاراسان، كۆمك آل سئودىيىن آداملاردان. بىزلر
هامىمىز گلميشيك اوزمەيە، سئودىيىمىز آاملارينان.»
يولداشلارين گۆرستدى. اۆز - اۆزومە دندىم: «من تكم.»
حوضدان چىخدىم انشىيە.

محمد

سايلى قويدوم قولاغينا. سسىمى آتدىم باشيما: «هارداسان كۆپەيىن
قىزى؟! هن؟! هارداسان؟! مين دفة شمارەوى توتموشام!»
گۆزلىرى دولموشدو. چرقدى باشيندان آچدى. گتتى پنجرە قاباغينا.
انشىيە باخىردى. ايستەيىردىم توتام اۆلومونە ويرام. بىردن بليط يادىما
توشدو. سانكى گوللە يندىم؛ دۇندوم. يئره باخدىم. بليط يوخايدى.
حتمن گتتميشيمىش ايستخرە. ائودن چىخدىم.

ليلا

آروادين سۆزو قولاغىمايدى، يانى ايستەيىردىم اونا فيكىرلشم،
محمەدە فيكىرلشمەيم. آما آروادين سۆزلىرى چوخ تنز قورتولوردو، مندە

باش تاپمىردىم. گرڭ آيرى بىر ايش گۈرەيدىم. اۋز باشىمى قاتايدىم. باشلادىم ائوى تىمىزلەمەيە. وسايلى يىغىشىدىردىم. كايىنتلرى تىمىزلەدىم، وسايلى تازاشدان يىغدىم ايچىنە. كمدون شوشەلرىن آچدىم، توز ياتمىشىدى تكىنە، وسايلى چوخودو، هامىسىدا شوشە، چىنى. بوشاتدىم يئره. كمدون آشاغى قاپىلارنىدا آچدىم، ايچىندە ھىرزاد وار ايدى. بوخجادا پالتار، كۆھنە ضبط، ويدئو دستگامى، كىتاب. هامىسىن آتدىم ائىشىيە. دستمال ايلە ققسەلرى تىمىزلەدىم. كمدون تكىن تىمىزلەدىم. آرواد گىننە گىلدى گۈزومە: «آياغىن تىكە يىتىشىسە يانىسان!»

كىمد بوشودو... تصويىرلر دولدولار جانىما... منشى دئدى: «فورم دولدورون...» آلدىم دولدوردوم، خلوت ايدى، تازا گىلمىشىدىلر بورا، ھىشزاد يئرندە دەيىردى. بىر آرواد بالاجا اوغلان اوشاغى ايلە گىتدى رىئس اوتاغىنا. قاپى آچىق ايدى. گولوردولر. كىشى اوشاقلا اويناييىردى، چىخدىلار ائىشىيە. رىئس منى گۈردو، منشى يە دئدى: «خانىم نمە اىستىر؟» منشى دئدى: «گىلىب فورم دولدورا.» رىئس يانىنداكى آرواد اوجا باشماق، قرە شالوار، سارى مانتو، گوللى چىرقدا اۋرتموشىدو، بوينوندا بىر گۈزل مىدال وارايدى. تىك باشماغى منىم بوتون پالتارلار يىمدان باھالى ايدى. بىلىمىر نىجور اولدور رىئس فورمومو آلىب آياق اوستە باخدى. كامپيوتىر باشامىردىم، معرف يوخومودو، سابىقە يوخ... گىجىلمىشىدىم، بوسوالا كى «اىلزدن نمە ايش گلر؟» يازمىشىدىم: «آرايشگرلىك.» گولودو، فورم يانىنداكى آروادادا گۈرستىدى، منە باخىب گولودولر؛ من قىزاردىم. فورم منشى يە قىتتىردى، كىمدا اشارە ائىلەدى: «آشاغىدا قوى قىر مىزى پوشەنىن ايچىنە، دالىسىنىدا گىننە فورم چىخاردارىق.» كىمد بوشودو. گولە - گولە

گئتديلر. چيخديم ائشييه. نئچه سئرى ايسته ديم گئدم فور مو آلام. گوجوم اولمادی آددیم آتام. منیم فور موم بوش كمدون ايچينده دير. بوش كمد... فيكرلشيرم رئيسين يانينداكى آرواد اوزمك باشامير، آما آياغى دا تكه دهيمير، چون سويون تكينده من اوزانميشام. نيه اونون باخيشين ذهنيمن سيله نميرم؟! منى اؤلدورور. هامى سيني باعشى كمدو... بوش كمدان آجيغيم گلير. كمدون وسايلىن آپاردیم ييغديم تختين آلتينا، بير آزين آشپاز خانايا، بير آزين آبارا...

محمد

بيلميرم بو آروادا نولوب... چوخ اؤز باشينا اولوب... پوخ يئمه ديك بليط آلدیق... دئمه ميش دورور توشور يولا... كافى نتي تنز باغلا ديم گئدم ائوه دانيشام گؤرم نه ييدى؟! گرک وئرمه يه ديم، سوروشا جام گؤرم هاردا يدي؟ يانى من بيلميرم. ائوده گؤز قاباغيندا اولان كمدو بوشالديب، دئديم حتمن ايچين تميز لير ميش.

آشپاز خانادا شير يىلتى سسى گليردى، دا يان ديم دوو ارا، دئديم: «سلام.» جوابيمى وئرمه دى. دئديم: «ناهار چاغى هاردا يدين؟» گئنه جواب وئرمه دى. ايشيم اولمادی. دئديم اؤتور جهنم اولسون پيس اؤرگه شر. ناز چكمه يه حوصله م يوخدو.

ليلا

ناهار دان سو رايدى، گئتديم اؤزومه پالتار آلدیم، آلت پالتارى. چوخ باهالى ايدى، اينديه جن بوجور باهالى پالتار آلماميش ديم. شامپو آلدیم، بيلميرم بير ايشى باشلا ياندا گرک باشيندان باشلا ياسان. گولوردوم. اؤز- اؤزومه دئير ديم: «اوزمك چوخ گؤزل دير.»

محمد

اوتوروسان! بوش كمد گۈزوون قاباغىندا!
 يانى نمنه؟ باش قفسەيە بىردانا قەھۋە فېنجانى قويوب. دوردوم آلت
 قاپىلارېن آچدىم شايد آشاغايا بىر شىيە يىغىب. گۈردوم آلت پالتارلارې
 - شامپوسو كمدداير. آمما بونلارېن ھىچ بىرىن گۈرمەمىشدىم. لىلانى
 چاغىردىم، پالتارلارې گۈرستىدىم. دندىم: «بونلار بوردانە ايش گۈرور،
 نە وقت آلبسان؟» دندى: «خوشوما گلېر پالتارلارېمى اورا قويورام.»
 آز قالىردىم بوينوز چىخاردام، دندىم: «آرواد سىئىلەمىسن؟!» بىر سۈز
 دئمەدى.

- گۈتور پالتارلارېوى ... تنز!

سسىن آتدى باشىنا:

- گۈتورمورم... كمد منىمدى! ايچىندە كىلردە منىمدى! اۋزوم بىللە
 نمنە يىغام ايچىنە.

پالتارلارې گۈتوردوم آتدىم ائىشىيە، قىشقىردىم اوستونە: «يىغىشىدىر
 اۋزوو!»

قفسەدن فېنجانى گۈتوروب توللادى دووارا.

- مندن نمنە اىستىسن؟ نىە گرگ اوزە بىلمەيم؟ نىە گرگ آرايىشگاھىم
 اولمايا؟ نىە گرگ سىنلە اولماق اوچون، منە گولەلر؟ نىە؟
 باش تاپمادىم نمنە دندى. سىغار چىخارتدىم. اۋسگوردو، ائودن
 چىخىدىم.

لىلا

قرە لىي شالوار آلدىم اۋزومە، مانتو، كىف، باشماق. ھىچ وقت پالتارا

بو بئله پول وئرمه ميشديم. داهى پولومدا قورتولدو.

محمد

باش قفسه يه چىنى بوشقاپ قويמושـدو. كمدون آلت قاپى سىن آچديم، دولو باهالى پالتارلا. چىنى بوشقاپا باخديم، دووارا باخديم، دونن اوستونه خط توشموشـدو. بيلديم بهانه آختارير، ايشيم اولمادى، گلديم اوتدوم، دئديم اوزو هاوادلان توشـر، ايسته بير آرايشگاه توكانين تازاشدان آچا، منده قويمارام.

فيكره گتتديم: «نيه تازا پالتار آلير؟ اونون پالتارا احتياجى يوخ... بير ايش وار... كاش قوياديم آرايشگرليك ائليه يدى... يوخ... او صحنه نى گۆرمه سەيديم بير سۆز... چىخب ائشيه بير گلين ايله دانيشير، چرقدى سوزوب گنديب دالى يا، يئل ويرير دامنى قوزاير، واجيدى چىخب ائشيكده دانيشا؟... يولدان گئچن كيشى نين سۆزو هئچ يادىمدان چىخماز...» (اوووف پاچايا باخ!) منيم آروادىمين آزالىق آروادىنان گرگ فرقى اولان. بوشقاپا باخديم حيرسلنديم، يئنديم انبارى يه گوپونو گۆتدوم گلديم، اوستن يئنديرديم قفسه لرین اوستونه، سسىمى تانيميرديم: «منى هئچ كيم تهديد ائليه بيلمز... ايتين قىزى اوتوراجاقسان ائوده، چاره ن يوخذو... ائششه يين قىزى...» كمدو سىنديرديم تۆكدوم يئره.

ليلا

موبلدا اوتورموشـدو نفس - نفس ويريردى، گوپونو آياق اوسته داياميشدى موبلا. اورهم چيرپينيردى. سىنيق تاختالارى آتديم كنارا، شامپونى چىخاتديم، آت پالتارلاى گۆتوردوم. دوشون آلتيندا زور ويريرديم آغلامايام. آلدىغيم پالتارلارا فيكىرلشـيرديم. گۆزل گونلر باشلاياجام.

اۋزومو گوجلنديريرديم. حولويا بورونوب، گلديم باهالى پالتارلاريمى
گئيديم. دئدى: «ھارا گئديسن؟» موبلدا اوتورموشدو باخيردى دووارا.
دئديم: «گئديرم اوزم، انله كى آياغيم سويون تكيىنه دەيمەيە.»

آسيه نين ايستى كانى ، دۇشەيى

آسيه نين ايستىكانى، دۆشه يى

ايراهيم

- منىم آلتىمىش اوچ ياشىم وار. ماشىن وار، ئاتوار، قوجالىق وار...
- تكم. سىزده ئالە منجن وارسىز هاشىم آغا، باجىزدا.
- اوچوردو.
- منى قوجاتماين! منىم اللى ايكى ياشىم وار.
- باجى قوى گورك نه دئير!؟
- يوخ قوجاتمارام... انشاللا يوز ايلده عمر ئالە يەسىز... سۆزو بونا
- گتيرىردىمكى... بىرىك... ايرىم بىشدىن اوستە هامى بىردىلر... بىزكى
- داى قورتولموشوق، يانى من... شايد... بىلمىرم...
- «آايرام» نىچە اوشاغىز وار؟
- هاشىم آغا منىم دۆردقىز، بىر اوغلان، ينددى نوهم وار.

- آلالە ساخلاسىن.

ئالەبىل سۆز قورتولدو. اوچوموزدە يىرە باخىردىق. ھاشىم آغا ۋز-
 ۋزۋنە يىر گۈلدۈ. گۈز آلتى باخىدەم آسىيە، اودا مەنە باخىردى. گۈردۈ
 باخىرام آمما گىننە اوتانمادان باخىردى، شايد اوتانماغى بىر آيرىسى ايلە
 تۆكۈلمۈشدۈ. بىر موللا ايلە. موللادان بوشانىب. موللا آرواد بوشايب!
 اينانمالى دەيىر. آما مەنە «بوخ» دىسە بىللى اولار كى دلى دىر. دوردو آياغا.
 حتمەن گىندىر چاى گىرە. ھاشىم فىكىردە دىر. ھردن بىر آلتىندا كى دۈشەيە
 باخىر. تۆتۈق بىر كىشى دىر. باشىنا رەنگ قۇيۇب. كى - شالوارىندەن
 بىللى دىر باجى سىندەن پۇللۇدور. باجى سىنىن بىر شىيى يۇخدۇ. كۈھنە
 فرش، كۈھنە قاب- قاشىق، گۈزە گىلەم بىر شىيى يۇخدۇ. دىيىردىم شايد
 ياخجى قىزىلى اول، اونودا اولسايدى سىنە-سىنە، بىلەيىنە سالاردى،
 گۈرسە نردى. ايرمى ايكى ايلدى ارە گىتمەيىب، نىە؟ بىلمىرم!

- اليز آغرىماسىن

چاى گۈتدۈم. قارداشىنا تۇتدۇ، اوتدۇ. چاى ايچە- ايچە بونا
 فىكىرلىشىردىم قىزلاريم بىيەنە جىكلر!؟ اونون قىچلارى آغرىيىر؛ بىللى دىر
 ھەيرى يىرىشىندەن. مەن دە قندىم وار. چوخ دەيىر! يۈز اللى دانا اضافەدى.
 آزالار، آزالدارام. چاى قۇتۇلمۇشۇدۇ، ايسىتىكان اليمدە، بۇيۇك قند
 آغزىمدا. چىخاتىم سالدىم ايسىتىكانا. آسىيە ايسىتىكانلارى يىغىشىدريپ
 گىتتى آشپازخاناي.

موللا يادىما تۇشۇدۇ...

آغزىنىن سۈيۈن تۆكۈدۈ فرشە... مەن بىر سۆز دىمە دىم كى... سادەجە
 دىدىم گىلەشم ايجازە آلام آسىيەنىن انلىچى لىگىنە گىندەم... بوشانىمىش،

دول بىر آرواد... رنگى قاچدى... قىزاردى - بوزاردى... دئىن يوخدو
نەوار؟!... اصلا سەنە نە؟!

يولداشىم باكى دان سىغار گتىرمىشىدى، اوندان بىرىن چىخاردىب
ياندىردىم. هاشىم مەنە باخدى دئدى: «سىغاردا چكرسىز!؟» دئدىم:
«ھردن بىر... گوندە ايكى دانا- چوخ اولسا.»

هاشىم قىافە توتىموشدو... قوخدوم... دئدىم ائلەبىل اللرىنە بەھانە
وئرمىشم... سورا دئدىم بونلار مەندەن ياخجى سىن تاپايلىمزلر، بازىشتە،
ائو، بىمە، پول، ھەرشى وار... سىغارا صاف سوللوپوك وىردىم. آسيە
گلمەمىشىدى. هاشىم عكس اىستەمىشىدى. اوچ - دۇردلوك عكسىمى
وئردىم، تەز قويدو جىيىنە. آشپازخانايى باخىردى. دوروب سىغارالتى دا
وئرمەدى. سىغارىن كولون تۇكدوم سىغار پاكىتى نىن اوستونە.

آسيە گلدى. چوخ يوباندى. بىلمەدىم آشپازخانادا ئىنىردى. اوتدو.
چوخ راحت اوتدو. ائلەبىل ائودە تكدى. چادارانى اوتورموشدو. باخىردى
سىغار توستوسونە. فېكىردەيدى. بىر الى دىزىنىن اوستونە - بىر اليلە آياق
بارماقلارىن اوينادىردى. ياواشدان دئدى: «بىز دوز دئمەرىك!»

آغزىم آچىق قالدى. توستوگۇرسىنىمىردى آما گئىنە باخىردى بوش
ھاوايا. هاشىم باشىن توولايىردى، يانى دوز دئىر. سىغار پاكىتىن گۇتوروب
كولون بوشاتدىم كەتومون جىيىنە، اوتاقدان چىخىدىم. دالدان هاشىمىن
سىنىن اشىدىردىم، دئىردى: ياخجى... ياخجى... يوللارام.

هاشىم

- مەنىم آلتىمىش اوچ ياشىم وار. ماشىن وار، ائو وار، قوجالىق وار...
تەكم. سىزدە ائلە مەنجن وارسىز هاشىم آغا، باجىزدا.

- اوجوردو.

كۆپك اوغلونون سسینه باخ! توشدو باشیما. بوھاردان تاپیلدی. باجیم بانلادی:

- منی قوجاتمايین! منیم اللی ایکی یاشیم وار.

- باجی قوی گۆرك نه دئییر!

«كۆپهیین قیزی اوتانمیر دانیشیردایی!»

- یوخ قوجاتمارام... انشآللاه یوز ایلده عمر ائلهیهسیز... سۆزو بونا گتیریردیم کی... بیریک... ایرمی بئشدن اوسته هامی بیردیله... بیز کی دای قورتولموشوق، یانی من... شاید... بيلمیرم...

باخ بونا- باخ ییزه. سۆزو دهییشدیم، دئدیم:

- آایبرام نئچه اوشاغیز وار؟

- هاشیم آغا منیم دۆرد قیز، بیر اوغلان، ینددی نوهم وار.

- آلاله ساخلاسین.

آلاله هامیزی بیر اتوبوسدا جهنمه یوللاسین... اوتانمیر! قیزارمیر! آما نمندن اوتاناچاق؟ اۈز- اۈزومه گولدوم. گرک موللایا دئیم آروادیوا، ائلچی گلیمیشدی! من قویما دیم ایش یئرینه گئده. بو سئری گرک یاخجی پول آلام. یوخ پول آلمایاجام. گرک دئیم منی تاپیشیرسین ائشیکدن بیر آز جینس گتیرم... موللا یاخجی آدام ایدی... باجیم آنلامادی، الیمیزدن چیخدی.

یاآلاله! باجیمیز دوردو آیاغا. گۆر نه آخساییر! موللا بیر سئری منه دئدی آسیه نین اؤلوسوده سنین، دیر یسی ده؛ ائوده ائله بیر شئی یوخدو آما هئشزاددان یاخجی دی. بو دۈشهیی اۈزوم گۆتوره جهیم. چوخ

يوشاقدير. آسيه بونو ھەمەشە سالاردى موللانين آلتينا. چۇھرئى بىر دۇشكدير. چوخداندير موللا بونو مندن ايستەيب. آسيه وئرمير. ايکيسينين آراسيندا بو دۇشكده نە گئچيب بيلمير!

ايبراهيم چاي گۇتورور. بىرىندە من گۇتورورم. چاي ايچە - ايچە باخىرام بو كۇپك اوغلونا، نجوررد انلەييم؟ باجيم ساريندان راحتام، منيم سۇزومدن چىخماز. ايستىكانلارى يىغىشديير. اوزونە باخيب گولورم. اە ھوووو... سيغارا باخ... خاريجى دير... طرف گئىلدى. سيغار توتماغينا باخ... قاشلاريمى بوزدوم، دئديم: سيغاردا چكرسىز؟ دئدى: ھردن بىر... گوندە ايكى دانا... چوخ اولسا.

كۇپەيىن انئشەيى... آسيه نين يئرئە باخديم، باشيمى توولاديم. ياواشدان عكسين ايستەديم. آسيه گلەمەيشدى. تئز قويدوم جىيمە گۇرمە سين. بونلارى موللا مندن ايستەيب. اودا دلى دير. بىر آلجومو وار آسيه نين بوتون انلچى لر يىندن. يانى نمە؟ اون بئش - ايرمى دانا اولار. آسيه دن سوروشسان ھىچ بيلمز نئچە انلچيسى وار ايميش... اوچون تاپيب دئە بيلمز. باخ توستويە... آسيه گلدى اوتدو... گۇزومون توستونو گۇرسەتديم، باخىردى توستويە اما نظريمە گلدى ھىچ گۇرمور. دئدى: بىز دوز دئمەريك.

آى قوربان اولوم باجىما. باشيمى توولاديم. ايچىمدە فىشدىلىق چالىرديم. آسيه باشماق لاريمى گئىندە دئدى: «ھاشىم! منى يوللاندير شمالا...»

گئە باشلادى... ھەر انلچى گلدىكجە گرگ گئە اوراسين سودا ايسلادا گلە، داي بيلمير او ويلانين يارىسى منىمدى يارىسى موللانين، دئديم:

ياخجى... ياخجى... يوللارام.

آسيه

- منىم آلتىمىش اوچ ياشىم وار. ماشىن وار، اتو وار، قوجالىق وار و...
تكم. سىزده ائله منجن وارسىز هاشىم آغا، باجىزدا.

قارداشىم دئدى: «اوجوردو.»

منمه اوجوردو!؟ گوردوم دئمه سم پاتلارام، دئدىم: «منى قوجاتماين!
منىم اللى ايكي ياشىم وار.»

تئز قارداشىم دئدى: «باجى قوى گورك نه دئير!؟»

اون سگگىزىنچى دئدى: «يوخ قوجاتمارام... انشاللاه يوز ايلده
عمر ائله يەسىز... سۆزو بونا گتيرىردىم كى... بيريك... ايرمى بئشدين
اوسته هامى بيردىلر... بىز كى داي قورتولموشوق، يانى من... شايد...
بىلمىرم...»

اون سگگىزىنچى ائلچى؛ يوموشاقدان دانىشىر. سۆزو ادامىن اوزونه
چىمىر.

هاشىم دئدى: «آايرام نئجه اوشاغىز وار؟»

ايراهيم! آلتىنچى ائلچىمىندە آدى ايراهيم ايدى. او هارا بو هارا؟!

- هاشىم آغا منىم دۇرد قىز، بير اوغلان، ينددى نوهم وار.

- آلاله ساخلاسىن.

منده دىل آلتى دئدىم، آما ائشىتمەدىلر. ياخجى كىشى دىر ائله بىل.
آزاراقدان باشىنن توكو توكولوب، قالانلار آغدىر. موللانىندا باشى
توكولموشدو، حمام دا قويمازدى اليمى باشىنا چكەم. اوتاناردى.
تك موللادا چاغىرانمازدىم، اوتاناردى. يوخ؛ آجىغىنا گلردى. گرگ

دئەيدىم: «قاسىم»، سوراڧا گئىدى مەكە يە اولدۇ: «حاج قاسىم»، اونودا قىسمت اولمادى حاجى چاغىراق. قوى جەنم اولسون. سماور سىسلەنير... گئىدىم چاى گئىرىم. نە گونلر سوودوق بو سماور ايله! ائلچىلر ايله! ھەرسى بىر رىنگدە. سماور... ائلچى، موللانى يادىما سالىرلار. عذاب چكىرم. آشاغا كابىنتى آچىرام. موللانىن بۇيوك عكسى اورداير، چىخاردىرام ائشپە، ھەر ائلچى گلدېكە قىراغىندان بىر آز جىرىرام، عمامەسى گۆرسىمىر. ياواش - ياواش گۆزلرىنە يئىشىرم. يادىمدادى ساواشدىق موللا ايله. قاشدى گىردى اوتاغىنا، دالىسىجا من گىردىم. موللادان قاباق ايكى ائلچىم وار ايدى، اونلار ين عكس لر ين اىندە گۆردوم، دئىدىم: «بونلارى نىنيسن؟ بونلار سىندە ئىنير؟» عكس لر ين قىراقلار ين جىرمىشىدى. حىرسلى - حىرسلى دئدى: «سندن آجىغىم گلندە گلىب بونلارا باخىرام.» الى تىترەيدى. «سن بونلارا فېكىر لىشىسن، شايدە سئو بىسن شايدە اىستە بىسن اونلار ينان ياتاسان!»

داش باشىوا كىشى! ھىچ زاد دىنمەدىم. دال - دالى اوتاقدان چىخدىم. چاى توتورام اون سگگىزىنچىنە، ھاشىما. اون سگگىزىنچىن قوجالىغىن ياخىندان گۆرورم. لاپ قوجا ائلچىمدىر؛ گۆرسەدىر مندە قوجالىشىم. اوندان پىس «اۋلوم» دور. بوائلچى اۋزوايله منە اۋلوم گئىرىب. باخىرام گۆز آلتى... ائى واى... گۆر ئىنەدى!؟... داش باشىوا كىشى! دوروب اىستىكانلارى يىغىب آپاردىم آپاز خانايا. باخ سن آلا... چاى اىچدى آغزىندان قندى چىخارتدى سالدى اىستىكانا. توپورجە يىدە قندىن اوستونىدەدىر. منىم اىستىكانىم. گۆز ياشىم آخىر توشور اىستىكانا. ھىچ كس منىم اىستىكانىما توپورمە مىشىدى.

گلدی اوتدو. دئدیم: «بونلار کیم ایدیلر؟»
 دندى: اوزاق قوهومدولار... يازيق آدامدىلار... همه شه مندن قرآن
 ایستر، يادىما توشدو گتدیم وئردیم.
 دئدیم: «ساخلا ماشینی!» ساخلا دی. دئدیم: «باخ گۆز لیمه...»
 اوتانماز - اوتانماز باخدی... شاتاراق... قولاغینین دیینه چکدیم.
 - آرواد نیه ویرسان؟
 - ایستیکان اوپمه یی بوندان اؤرگشیسن؟! هن؟
 - هانسی ایستیکانی؟
 - منی آپار ائوه... او حیط منیم آدیما دیر... بوندان سونرا آیاغیوی
 قویانماز سان حیطه...
 قیشقیردیم: تئز اول.
 ال - آیاغین ایتیر میشدی. باشیمدا ایکی گۆز اولماسایدی بوئله مندن
 قوخمازیدی. کئندن چیخدیق.
 ایندی گرک گئدم شمالا. داداشین ویلا سینا. بیر قوجا کیشی آروادی
 ایله اوردادیلار. اکیلیب گئدیپ گیره جهیم سویا. سئوینیرم اؤزومه بیر
 شئیلر ساخلا میشام کی هئچ کس بیلمیر. اوللرده قورخاردیم؛ فقط جوراب
 لاریمی چیخارداردیم. ایندی شالواریمی دیزیمه جن قوزاییب، گیریم
 سویا. الیمده بیر ایستیکان، دوغور چولوقدان ایستیکانی دولدوراجاغام.
 الیمی چکه جهیم سویون اوزونه، ناز ائلییه جهیم، دولو ایستیکانی
 آتاجاغام سویون وسطینه. گندجهیم گۆرم سو منیم ایستیکانیمی اؤزونده
 ساخلا ییب یا یوخ. اؤزونده ساخلا سا، دئیجهیم بيله سینه کی: سن منیم
 دؤشه ییمسن.

اینک لر آدمی باش تا پیر

اینک لر آدمی باش تاپار

گئجه یاریسی طویله ده ایدی. اینک دوغموشودو. بیزوو آياغ اوسته دورانمیردی. ننه سی دیلی ایله یالاییردی. گۆزلرینده دوروخما وارایدی. «غلامحسین» ه باخیردی. غلامحسین اؤزو ایله بیر آزیستی سو، دستمال گتیرمیشدی. یونجانی سامانا قاتیب ایسلاتمیشدی، دالی جیینده ده بیر پیچاق وار ایدی. چارپایادا اوتوروب فیکره گتمیشدی. کندین ماماسی دتمیشدی: «نهن تاب ائله مه دی. سنی دوغاندان سونرا اۆلدو...» بیر شئی یادیندا ده بیر... آمما فیکیرلشیر: حتمن آغلامیشام. اوشاقلارین هامیسینا تای... دستمال ایله اینکین بالاسین تمیزله بیر. دستمالی تئشت ده سودا ایسلادیر، سویون سیخیر؛ تازاشدان بیرده. الری قارتیمیش، باش بارماغی ایشلمکدن-سویوقدان چاتلامیشدی. «هئریس» ین قیشلاری سویوق اولار؛ «قالالار» کندی لاپ سویوق. باشینداکی بۆرکویا باین اورتا آییندادا گۆتورمز. قولالارینین طرفینده بیر آزی توک گۆرسه نیر، چنچل ایدی. چکمه

گىمىشىدى. چىكەمە، دىزىنە جن ايدى. قىرخ آلتى ياشىندا يالقىز بىر كىشى. گىدىب قويونلار، تويۇق-جۈجەلەردە باش وىردى. طۇيلەنن چىراغىن اىستەيىردى وىرا. باشىن چىۋىرىپ بىردە باخدى اينك لره. اينك لردە بونا باخىردىلار. گۈزۈ پىنجەريە ساتاشىدى. شۈشەسى سىنىق بىر فانىس وارى ايدى. اوستونە تۈز-توپراق قونموشىدۇ. يۈخوسو گلىردى - گىدىردى. دىئى: «آپارىم ائو».

گىدىب فانىسى گۇتدۇ. قاپى دان چىخاندا سويۇق ھاوا اوزونە دەيدى، فانىسى قويدۇ يئە. ايكى اللى، بۇركو باشىنا گىچىتدى. قولاخلارى گۇرسىنمەدى. فانىسى گۇتورۇب كاپىشنى اوزونە توتۇپ گىتدى ائو. حىط بۇيۇك ايدى. ايكى پىللە چىخىپ ائو قاپى سىنا يىتىشمەمىش آغاچا باخدى، آغاچى قاباقدان ائو دىرك ائلەمىشىدىلر. غلامحسنىن ددەسى بىر مېخ چالمىشىدى آغاچا، فانىسى وىراردى اورا. مېخ قالىردى. فانىسىن تۈزۈن سىلىپ وىردى مېخا. دورماق اولموردۇ. گىردى ائو. يىل فانىسى دىردىردى. اودون بخارىسى يانىردى، اللرىن آچىپ تۇتدۇ بوخارىنن اوستونە. اىچرى اىستى ايدى. ھاوا اىشىقلاىردى. يورقان - دۇشەينە گىردى. يادىنا تۇشۇدۇ تىشت قالدى طۇيلەدە. دورانمادى. كاپىشنى چىخاردىب اوزاندى. فانىس آغاچا دەيىپ سىس وئىردى. ددەسى يادىنا تۇشۇدۇ. ھىچ اولمامىشىدى بىر گونون اىچىندە ھەم ددەسى، ھەمدە گۇرمەدىگى نەسى يادىنا تۇشە.

ددەسىلە گىجە يارىسى گىتمىشىدىلر باغا، دوووزلار سىس سالىب قورخوتسونلار. غلامحسنىن دوققوز ياشى وارايدى. فانىسى گۇتورموشىدۇ. آلما باغلارنىن يارىسىن دوووزلار سىندىرىپ يىتدىلر. بىر سۈرۈ دووز چىخمىشىدى قاباقلارىنا. اون - اون بىش دووز. شىكارى اسلەھەنى ددەسى تۇتموشىدۇ اونلار سارى. غلامحسنىن فانىسى آتىب

یئر قاجیب چیخمیشدی بیر بویوک آغاچا. دووزلار جوموشدولار ددهسی نین اوستونه، ددهسی فقط بیرین اولدوره بیلمیشدی. غلامحسین فانیسین شوشهسی نین سینماغین بیرده ددهسی نین قیچنین سومویونون سینماغین همهشلیک یادیندا ساخلامیشدی... سحرهجن قالمیشدی آغاچ باشیندا، گون چیخاندا قاجا قاجا گلیمیشدی عمهسی نین یانینا. ددهسی اولموشدو آما غلامحسین هئچ وقت آغلامامیشدی. فقط بیرسئری عمهسی یانیندا آغلامیشدی. عمهسین چوخ آز گورردی. بیر دول قوجا آرواد. اوچو بیرلیکده یاشایاردیلار. ددهسی اولندن سونرا ناهارین - شامین وئردی. چوخلوق یاتاردی. چوخ آز دانیشاردیلار. عمهسی گئتمیشدی ائلچی لییه. قیزی وئرمه میشدیلر. گلیب غلامحسین اوستونه آغلامیشدی کی سنی اولندیرنمهدیم. بیرجه اوردا یاخیندان آغلاماغی گورموشدو. فیکیرلشیردی عمهسی نئچه یوز ایل بوندان قباق اولوب؟! هئچ بیر شئی یادینا گلمیردی. سانکی ازلدن یوخوموش.

یوخلامیشدی. یوخودا کنندین قوجا قیزلاریندان بیرى گلیمیشدی یوخوسونا. دئمیشدی: «منی نیه آلمیسان؟! هن؟! نیه؟!..» داشینان ویرمیشدی دئمیشدی: «یا آغلایا جاقسان یادا منی آلا جاقسان.»

خوروز بانلامیشدی. یوخودان آیلمیشدی. گونلر سوووشموشدو. کنندین اینک لرین آپاراردی چؤلّه. ناخیرچی ایدی. بیر بالاجا اوشاق دستمالدا چؤرک - یوود گئیرردی ناهارا. کنندن چیخاندا «حاج عباس» چیخمیشدی قباغینا. کنف - احوال ائله میشدیلر. حاج عباس دئمیشدی: «بو قوجا اینک کیمیندیر؟»

غلامحسین بوینون اوزالیدی باخیب دئمیشدی: «قولاغی آبالاغی دئییرسن؟! قوجا ده بیر... منیمدی... قوجالیب؟!»

حاج عباس اینه یه باخمیشدی، غلامحسینه دئمیشدی: «هن... چوخ

قوجالېب... اتى چتىن پېشر، حئيىفدى حيوان ميندار اولار ... تتر كس.»
 غلامحسین بۇركون گۇتوروب آينهيه باخېب باشین قاشیمیشدی.
 دئیمیشدی: «ياخجى دآ...»

گون باتان گلیمیشدیلر. غلامحسین رادیونو آچمیشدی. عاشیق لارین
 بیرى چالديریردی. اللرین آچېب آياقلارین دالى - قاباغا آپاریردی. اللرین
 سالدی یئرە. دوردو. حیس انلهدی ایستەدیى بو دەبیر. گئتدی یخچالین
 باشینا. شاما ایستەبیردی شوربا قویا. بوز - یئرینده بیر گنجەلیک ات
 وارايدی. گۇتوروب قويدو قابلامایا. فیکرلشیردی گرک آينهیه کسه. نیه
 یادیمدان چیخیب کسمە میشم؟! اینک چوخ قوجالېب. صابا گرک آينهیه
 کسم. کبریت چکدی گۇردو اوجاق یانمیر. پئرسی گاز قورتولموشدو.
 شیلانکی سین آچېب، آپاردی دەیشە. یولدا «تازا کند»، «استیيار»،
 قالالار موللاسی چیخمیشدی قاباغینا، توك باسمیش بیر کیشی:
 - مش غلامحسین هئچ مچیده گلیمسن؟! هردن روضه میز اولور،
 سنده گل آغلا اوره بین آچیلین...

- من دده - ننه مه آغلامامیشام، نجور آیری آدمالارا آغلایا بیلەرم؟!
 موللا قالمیشدی باخا - باخا، غلامحسین سووشموشدو. «مش
 صمد» توکانین قاباغیندا سیمیشقا چیتلایردی.
 - هن مش غلامحسین کپسولو قوتاریيسان؟!
 - هن قورتولوب.

غلامحسین بیر بسته ده دوز آلمیشدی. قفسه لره باخېب دئیمیشدی:
 «مش صمد فانيس شوشه سی یوخوندو؟»
 - شوشه سی ده وار، اؤزوده.

- یوخ شوشه سین وئر.
 گلیمیشدی ائوه. قیش گنجەلری شاما فقط شوربا قویوب یئیردی.

شامدان سونرا فانیسی گتیریب شوشه سالدی. بیر آز نفت تۆكدو. پیلته سینین باشین قتیچی ایله ویردی. کبریت چکدی. فانیس توستو وئره - وئره یاندی. اییسی انوی گۆتور موشدو. غلامحسین تتر فیتیله سین چکدی آشاغیا. فانیسی قویدو تاقچایا. اؤز - اؤزونه دئییردی یایدا ویررام یئرینه. سحر خبر وئردیلر حاج عباس اولوب. کند اهلی هامیسی قبیر سانلیق دادیرلار. غلامحسین اؤزونه دئدی: «گندیب بیر فاتحه اوخویوم گلدیم ایشیمه.»

قبیر سانلیق شولوغودو. کیشى لر، آروادلار، اوشاقلار هامیسی ییغیشمیشدیلار. بیر طرفدن گنجیب دوروب فاتحه وئردی. ماماسی اوردایدی. سؤزو یادینا توشدو: «ننه ن تاب ائله مه دی...» حالی پوزولموشدو...

حاج عباس گون چيخمامیش اۆلموش. حالوا چالیمشیدیلار. غلامحسین حالوا آغزیندا قبیر سانلیغا باخدی. دده - ننه سی بوردایدیلار. بیر - بیرینین یانیندا قویلا نیشیدیلار. گندیب آفاق طرفدن دوروب فاتحه وئردی. چوخ گلمه زیدی قبیر سانلیغا. ایچریسی قیزیشیردی. آما انشییه تۆکولن بیر شئی یوخودو. بیر قوجا قیز، گننه حالوا گتیرمیشدی غلامحسینه. گۆزلری ایله غلامحسینی یئیردی. غلامحسین اوزونه باخیب سوووشدو، سانکی داشا باخیب. گندیب مش صمده، اوغلونا دئیمیشدی ناهاردان سونرا ایسته ییرم اینه ییمی کسم، گلین کۆمک ائله یین. ناهاردان سونرا گلمیشدیلر غلامحسینین حیطینه. صمدله اوغلو اینکین آیاغین باغلا ییب اوزاتمیشدیلار یئره. غلامحسین ساری ساپلی پیچاغین داشا چکیب ایتیلدیردی. اینه یین سسی حیطه دولموشدو. بیزوو طویله ده قاپینی آز قالیردی یئریندن چیخاردا... تاخ... تاخ... تاخ... صمد دئدی: «بیزیم اترکک اینک بونا یاخجی خدمت ائله ییب هااا...

بىزوو گۇر نە قاپىنى سىندىرير!»

صمدىن اوغلو شاققا چكىب گولموشدو: «آجان اينه يى چوخ سئوهرم
عۇمرو چوخدو، قويون دەيىر كى بئش ايله چكمز اۇلر. اينك لرادامى
باش تاپار.»

- ھن بونون آزى اون بئش ياشى وار.

غلامحسین اورەيى باشلامىشدى تىپىلتىيا. گئچىب اينه يىن
باشىن آلدی اينه. پىچاغى قويدو بوینونا. ماما گلدى گۇزلىرنه: «تاب
ائله مەدى...»

قىچلارينا- اۋزونه گوج وئىردى، زور وئىردى، صمدىن اوغلو دالى
قىچلاریندان ياپىشمىشدى، صمدە قاباق قىچلاریندان.
- تتر اول آخى آى اوغلان.

- ياخجى ياخجى...

غلامحسین تازاشدان اۋزونه گوج وئىر، اينك باخىر غلامحسینه.
غلامحسین گۇزلىرىن يومور. قارانلىقدا بىر شئى گۇرمور... اوتورور يئره...
- كسنىمە دىم

صمدله اوغلو بىر - بىرىنە باخىرلار. صمد دئىير: «وئر منە گۇروم
پىچاغى.»

غلامحسین چىغىرير: «يوخ ايستەمىرم... ايستەمىرم كسم. ايستەمىرم
قويون كسم.»

قويون كسمىشدىلر. صمد دئىشدى: «كىشى! اينك كسمك
اوچوندو، اتين يئمك اوچوندو، سوتون ايچمك اوچوندو... يوخسا من
بونو نئىنيرم؟ داهى بودوغادا بىلمز كى...»

غلامحسین باشىن سالىمىشدى آشاغايا. اينه يى آپارىب سالىمىشدى
طۇيله يه. گئجه يارىسى طۇيله دن سس گلدى. ايتلر باشلا دىلار ھور مە يه.

غلامحسین گندیپ طۇیله یه باش چکدی. اینک اۇلموشدو. غلامحسین گۆزلىرى باشلادی قىزارماغا. بیرین سورتدو قولونا. اینكى زورلا طۇیله دن ائشییه چکدی. حیطین قیراغیندان داشقاسین گتیریب باش طرفین قویدو یئر. سورویه - سورویه اینه یی قووزادی داشقانین اوستونه. قاتما ایله باغلادی داشقایا. داشقانی باغلادی ائششهیینه. داشقایا بیر بئل قویدو، فانیس ایله کبریت گۆتدو. فانیس یاندىریب ائششهیین قاباغینا توتمودو. فانیس باخاندا سینماق سسی یادینا توشوردو؛ دده سی. قره داغین اته یینده دایانمیشدی، اینه یه باخیب یئری قازمیشدی. تر بئلیندن آخیردی. یئر یوموشاق ایدی. بیر مئتر بویو اولاردی، بیر مئترده درینلیی. داشقانی ائششکدن آچدی. سورویه - سورویه اینكى گتیریب سالدی قبییره. اینک چوخ بۇيوك ایدی. اوستونه تورپاق تۇكدو. قبری دولدوردو. چۇمبلتمه اوتورموشدو باخیردی قبییره... اللرى دیزلریندن ساللانمیشدی. ماما گلmişدی گۆزلىرینه، گۆزلىرى دولمودو.

باشلانمیشدی هایقیرماغی... تورپاغی اللریله سیخیردی - اوتوروردو. ماما دئدی: «تاب ائله مه دی...»

آغلادی اینه یه! ننه سینه! اورهیى چیرپینیردی. حیس ائله ییردی گوجلەنیب. طۇیله نین قاپیسی آچیق ایمیش. بیزو دالیسیجا گلmişیمیش. غلامحسین باخیب بیزو آ دئدی: «سنیده کسمه یه جه یم.»

ایکی قیر، ایکی سؤیود

ایکی قبیر، ایکی سۆیود

۱

کیتابی جیر یلمیشدی. دفترینین جیلدی یوخودو. همیشه مدرسه دن قایداندا سونرا، قویاردی تاقچادا، قرآنین اوستونه. شالوارین گئیپ، کیتاب - دفترین گۆتوروب ائودن چیخدی. ائشیک سویوق ایدی. یئل اسیردی. کیتابلاری ویریپ قولتوغونا، اللرین جیبینه قویوب، بیر داش دیمیرلادا - دیمیرلادا یولا دوشدو. «قوجالار دوواری» ناییتیشیب، ایسته ییردی سوووشا. سالمندان دوواریندا اوچ قوجا کیشی اوتوراردیلار. بونو اوزاقدان گودردیلر. ییتیشنده قوجالارین ایکسی بیرلیکده دئیردیلر: «زیپو باغلا!» صفر تئز الین آتیب زیپین باغلاردی. باغلایلا - باغلایلا دئیردی: «هیکدیرین گۆرک!» اوللرلده اورینده دئیردی. سونرا دیلینین آلتیندا. سونرا اوزلرینه دئیردی. اوندایدی کی اوچونجو کیشی دئیردی:

«يېجوو!» «صفر» يولونون دالى سىن توتاردى.

ايكى كىشى باشلاردىلار دانىشماغا. گۆزلىرى ايشلداردى: «بونون ننهسى... واى واى واى...» هرهسى ايستردى اونو بيرده اونلا گۆروب - گۆرمه دىكلرى ايشى بوتون جزئياتى ايله يادلارينا گتيرسينلر، همه شهده بو جزئياتدا سۆزلىرى چىخىب ايشين اصلى يئرینه يئتشمزىدىلر. اوچونجو كىشى دئردى: «منه نيه دئمه ميشدىز! هن؟ دورون جهنم اولون... گئدين خارابازا... دورون...» هاميسى بيرليكه گئردىلر. بو ايش جمعه لردن سونرا - كى صفر بوردان سووشمازدى - هرگون اولاردى. مچيده اذان دئيلردى، گئتمزىدىلر. گودردىلر گليب گئچسين. صفر اونلارين گۆزلىرىن ايشلداردى، چونكو اوندا ننه سىندن بير شئيلر وارايدى. گۆزلىرىنده، يئرىشىنده، سسىنده. همان او «هيكدير» ينده. سئوردىلر دانىشدىرسىنلار آما دانىشمازىدى.

۲

ماما ترين ايله سيليب، ترلى - ترلى «محرم» ين قولاغىنين دىينه قويدو: «بير دفته اوشاغىن اولسا، گئديب چىخاتمامىش دئيه جهيم گئدسن ننه سىنده، اوشاغادا قير قازاسان... بيلدين!؟»
محرم باشين توولادى: «تنكه خام والله...»
- سس سالما... گۆرر...

محرم ساغ گۆزونون اوستونه آتيلمىش توپورجه يه فيكىرلىشىردى كى گليب دولاجاق گۆزونه. «تنكه» نين گۆزلىرى دانىشىردى محرمه. بويو آلچاق ايدى. سيللى ويراندا باش بارماقلار ينين اوستونده دور موشدو. چوخ آرىق.

بوجور سیللی یئمک کتده اوّل دفة ده ییردی. چوخلاری تنیکه دن
سیللی یئمیشدیلر؛ جماعت آراسیندا. محرمین آلتی قیزی، بش اوغلو
وار ایدی. اولدو یئتدی قیز، بش اوغلان. اوغلان ایسته ییردی. اوره یینه
یاتمادی. گتدی آروادینین یانینا. اوشاق قوجاغیندایدی. سارالمیشدی،
چتین نفس چکیردی. گۆزلرین محرم دن آلیب وئردی اوشاغا. محرم
دیزی اوسته اوتوروب دئدی: «دای قوتاردی سارا، اوشاق ایسته میریک.»
سارا گۆزلرین یومدو.

۳

ناهاردان سونرایدی. گون رنگین ایتیرمیشدی. محرم، «کلثوم» و
چکمیشدی طویله یه. تنز - تنز جیریق - باجادان باخیردی ائشیکدن
بیری اونلاری گۆرمه سین. کلثومون اللری محرمین اوزونده ایدی.
کلثوم دئدی: «باخ محرم! دای من یورولموشام، هر گون داوا، هر گون
آغلاماق... بسدی.»

کلثوم طویله دن چیخدی. سارا دوروب یولا دوشدو. کلثوم، سارانی
گۆرنده نفس آلیب الین سینه سینه قویدو:
- قیز نه قئیر یسن؟ قورخوتدو منی!
- گلمیشم اینه یی ساغام.
- وئر منه... وئر منه... اؤزوم ساغارام... سن گت گۆر آجان بیر شئی
ایسته میر؟

زورلا قابی الیندن آلیب یولا سالدی. سارایا باخیردی کی اوزاqlاشیر،
دریندن بیر نفس چکدی.

گنجه شام باشیندا سارا گۆردو کلثوم دوروخور. ایسته ییردی شام تنز

قورتولسۇن گىتسىن ياتسىن. ليوانداكى سويو جالادى سوفرايا. «قوچىلى»
دندى: «ناوار قىز... نە خبرىندى؟» بۇيوك قارداشى كلثومون توكلىرىندىن
ياپىشىدى چكىدى: «فىكرىن ھاردا؟»

- آى ى

كلثوم قىزاردى. باشىن سالىب آشاغا شوربانى يىيىپ چىخدى اوستە:
«ننە گىندىم ياتام، يوخوم گلىر.»

سارا دونوب باخىردى بىر يىرە. سحرىن قان تۆكۈلمەسىندىن قورخوردو.
بىر طرفىدە يول آچىلمىشىدى بىلەسىنە سۆيۈنۈردو. گىتدى كلثومون
يانىنا. كلثوم پنجرە قاباغىندا، ياشىل پتويا بورونموشىدو. سارا پتونى آچىپ
گىردى يىرىنە، باشلادى اونو اۋپمەيە، بويىنىدىن، دوداقلارىنان...

- گىت سارا... گىت... اىستەمىرم.

كلثوم سارانى ايتەلەدى ائشپە.

- ھە! بويون ھانسى ائششەيىن وار ايدىن؟

- خفەلن...

- ياخجى، ائششك يوخ ھانسى آتىنان؟

كلثوم دوروب ياپىشىدى سارانىن توكلىرىندىن.

- ائششك كىمى آنقىرمىيىنجن اۋتورمىرم.

آنقىردى. بۇيوك قارداش سسە چىخدى اوستە.

- ناوار قىز!!! كلثوم سىن يىكەسىن آخى.

قوچىلى آلتىدان سسلەدى: «جعفر! كلثومە دىنن گىتسىن سو

گىتسىن... كرىم گلىدى.»

سارانىن اورەيى چىرىپىندى. كلثومون گۈزلىرى چىخىمىشىدى تپەسىنە.

جعفر دئدی: «ئاشیتدین؟» یئندی آشاغا. کلثوم یاپیشدی سارایا: «نولار سارا! سن گئت سو گتیر! ... منیم ایشیم وار... یانی یوخوم گلیر... یورولموشام... نولار گئت.»

سارانین اورهی یانیب، یئندی گتسین سو گتیرسین. ننه سی گوروب قویمادی: «یوخ... سن یوخ... کلثوم گتسین.» کلثوم گتمیردی... سیللی یئییب ییخیلیب، قارنینا تپیک دهیندن سونرا یولا دوشدو. سارا چیخدی اوسته. پنجره یه باخدی؛ پتویا. محرمین سییللری، دوداقلاری، بیر رویا کیمی ذهنینه گلدی. یئرینده اوتوروب باخیردی پتویا، پنجره یه. ذهنی بوش ایدی. گولمه یی گلیردی. دوردو گتندی بوروندو یاشیل پتویا.

۴

جمعه ایدی. شنبه دن گودوردو جمعه گل سین. محرمین ائركك اینه یی یوخ ایدی. گرك گئدیپ «حاج رحمان» دان آلیب گتیره ییدی. اؤزوايله چوخ دانیشمیشدی. جمله لرین مین دفه چئویریب دوزموشدو. آمما قیرمیز رنگی اوزوندن گتمیردی. اینه یی طویله یه سالینجا باشی آشاغادایدی. طویله قاپیسین اؤرتندن سونرا دریندن نفس چکیب اللرین بیر- بیرینه سورتدو. اینکلر ایشه باشلایاندا محرم گولوردو. اویوز-بویوزدن باخیردی بیر شئیلر گؤرسون. طویله قاپیسین آچیب انشیه باخدی. گلیب - گئدن یوخودو. قاپینی اؤرتوب، اهییلیب آلتدان باخدی. آغزینین سویو آخدی. اؤکوزون ایشین چوخ به یه نمیشدی.

بو ایش محرمی یو باتدی. جمعه لر دؤرت دولچا یوغورت گؤتوروب گئدردی یول قیراغیندا ساتاردی. ناهار وقتی سوشموشدو. آمما

محرم سارا چالدىغى يوغورتلارى گۇتوروب تلسىك ايسىتەيىردى
 اۈزون يىتىرسىن يول اغزىنا. يولا يىتىشمەيە گرگ بىر تپەنى دۈير
 وپرايدى. يوباندىغىنا گۆرە تپەدن چىخماق ايسىتەدى. تزه يىتىشمىشىدى
 تپەن باشىنا، گۆردو بىر قىز-اوغلان بىر بۈيۈك داشىن قىراغىندا ايش
 اوستوندىلەر. نە گندەيىلدى نە باخا يىلدى. قىزاردى. اوتدو يىرە. اۈزۈنە
 جرأت وئرىپ ھردن قالخىپ باخىردى. اونلار بونو گۆرموردولر. شىرىن-
 شىرىن سىلىرى گليردى. كلثوم يادىنا توشىدو. اونلا بوجور يىرلردە
 بوجور سىلىر چىخارتمىشىدىلار. اونلار بىرآز سونرا دوروب گىتىدىلر.
 قايتىدى ائو. ھالى پوزغونويدو. دولچالارىن دىستەسى اللرىن
 كىمىشىدى. شامى سىس سىز يىيىپ سارانين - اوشاقلارىن سۆزلىرىنە
 قولاق آسىپ ھردن باشى ايلە، دوداقلارى ايلە قىسساجواب وئىرىدى.
 سارا كىچىك اوشاقلارى ياتىردىپ گلدى محرمين يانىنا. اللرىن قويدو
 محرمين آلنىنا. تىبىنە باخىردى. اللرى محرمين باشىن قىزدىردى. محرم
 يورقان-دۈشكەدە باخىردى سقىن آغاجلارىنا. فىكىرلىشىردى... اينكلەر،
 قىز-اوغلانا... سارايا، كلثومە، ھامىسى باشىندا فىرلانىردىلار.
 - چىراغى وىر.

«ماما» نىن آياغى چوخ تىز ائوۋە آچىلدى. ھەر گلىب-گىتىدىكجە محرمە
 گۆزون آغارداردى. محرم ھەمەشە باش آشاغايدى. «سارا اوشاغىنان
 بىرلىكدە اۋلەجك» سۆزۈ كوچە-كوچە، ائو-ئو، آدام-آدام دولانمىشىدى.
 محرم زىمىدە ايشلەمكلە باشىن قاتىردى. ھردن بىر اوندان-بوندان سىقار
 آلىپ چكىردى.

كىند آروادلارى تىز-تىز گلىب سارانى گۆروردولر، ايشلىرىنە

یتیشیردیلر. «ماما» گلهجهیدی آخیر ماینالاری، سۆزلری دئسین. محرمین باشیندا اوگونهجن «پوخ ینمیشم» فیرلانیردی آما جماعتین حرکتیندن، باخیشلاریندان و مامنین ایکی ایل بوندان قاباق دئدیگی سۆز دوشموشدو باشینا: «گئت قبیر قاز.» سارا محرمی ایچری چاغیریب حلالیت ایستهدی. محرم آلنین دایاییب سارانین قارنینا، گۆز یاشلاری بوتون پالتارلارین ایسلاتدی. ایکی آرواد یاپیشیب قوللاریندان آپاردیلار ائشییه. ماما گلیمیشدی. سوروندو گئتدی قهوهخانایا. کندین کیشیلری اوردایدیلار. سلامسیز گئچدی ایچری، قلیانلارین توستوسو بونو بورودو. هئچ کسی گۆرموردو. دیزلرین قوجاقلایب اللریله آیاق بارماقلارین اوینادیردی.

قلیان توستوسون ائشییه وئره - وئره، ایستیکانی نعلبکی یه قویا - قویا، بیر - بیرله دانیشا - دانیشا هامینین فیکری بوندایدی. قهوهخانانین شاییردی بیر چای گتیریب قویدو قاباغینا. جماعت سسلندی: «مش محرم بویور گۆرح.»

گۆزلرین دیره میشدی آیقلارینا. بیر کار کیمی اولموشدو. «مش احد» گلدی. اوچ - دۆرد نفر دوردولار آیاغینا. «یاالله مش احد»، «بویور گۆرح.»

- بویورون، بویورون.

محرم باشین قووزادی. باشلادی نفس چکمهیه. دریندن نفس چکیردی. گۆزلرین اوراجاکی یئری وار ایدی آچمیشدی، ایی چکیردی. مش احدی گۆرنده باشلادی تیتره مهیه. ایچریدن تیتره ییردی. آیقلارین اؤتوروب اوزون قوجاقلادی. آما گئنه تیتره ییردی. بدنی ساغ - سولا،

باشى اوست - آشاغايا تىترەيىردى.

- مش احد انشىتميشم قبرىستانين گون باتانى دولوبدو. سنین ائوين بو باشدادير. بيز اؤلورليمیزی آپاریب گون چىخان طرفده قويلايانماریق. بوقبرىستانين سندن سونرا قوروقچوسو یوخدو. کافتارلار گلیب قازیب اؤلورليمیزی چىخاردارلار، يادا دوشمن لريمیز. نئینه مه لی ییک؟ - نایران اولمايین. هله بیر - ایکی ایل گون باتان طرفده یئروار - چونوب باخدی محرمه -آمما ایکی گۆزل سۆیود آغاجی وار، بیرى بالا، بیرى بۆیوک، اوردا یاتانلارین کئفی اولسون. بئھشتین اۆزودو. یامان یاتمالی دی.

محرم جماعتین اوزونه باخدی. یا باشلارین توولاییردیلار یا گۆزلریله محرمه دانیشیردیلار. باخیشلاری چکنمه ییب چىخدی انشییه. قهوه خانا قاباغیندان بیر بئل گۆتوروب قبرىستانا ساری گئتدی. میلت چىخیب قهوه خانانین قاپیسینا محرمین گئتمه سینه باخیب، دانیشیردیلار:

- تئیکه دئمیشدی دا سارانان یاتما.

- ایندی بیول تاوان وئر.

- الله گۆرستمه سین.

سۆیود آغاجلارا یئتیشنده، محرمی آغلاماق توتدو. سۆیودلر؛ بیرى بالا، بیرى بۆیوک. بیر آتدیم آرالاری یوخ ایدی. بۆیوک سۆیودون آلتیندا باشلادی سارایا قبیر قازماغا. بئل ووردو. تورپاغی گۆتوروب سول طرفینه تۆکوردو. هاوا ایستی ایدی. قبرىستاندا بیر آرالیق ایتیندن سونرا هئچ زاد یوخ ایدی. ایت چوخ آریق ایدی. بئلی گۆرندن گۆزلری ایشیلدايیردی. محرم سارایا فیکیرلشیردی!... آلیب قوجاغینا قویوردو قبریینه.

اینانمیردی. ذهنین آپاردی دالی یا. دوشونوردو: یاغیش یاغیردی، گنجهدیدی، ددهسی ائویندن قاییدیردیلا. سارا، محرمی چکدی چادرانین آلتینا. گولوردولر، یاش اولوردولار، هرهسی چادرانین بیر طرفیندن یاپیشیب باش - باشا قاچیردیلا...

- بسدی سارا...

- بیردانا... بیردانا... آآهان!!!

- پاتدادیم، بسدی...

- سارا گئت یات سحر گندرم دؤهتوره...

- یوخ نییه؟! نجور یاتا بیللم؟! تبین وار هله... نه قدر دئییرم بوزلو سو ایچمه...

- سارا بیر سؤز دئییم؟

- نمنه؟

- سؤیونورم کلثومون یئرینه سنی قاچیتیمیشام... نیه گولوسن؟

قبری شیرین - شیرین خاطره لرله قازمیشدی. هئچ بیلمه میشدی نه وقت قازیلدی. قیردن چیخماغا، ساغ - سولا تپیک آتا آتا، بئلی قبرین ائینه قویوب، یاپیشیب، چیخدی اوسته. بالا سؤیود آغاچینا باخدی. تورپاغا بیر بئل ووردو. بئلین باشینین یاریسی گنچمیشدی تورپاغا. دوندو، قازانمادی. هانسی خاطره لرله قیر قازایدی؟ هانسی باخیشلارلا؟ هانسی سسلرله؟ هانسی دوداقلارلا قیر قازسین؟

تیره دی. دیزلری قاتالاندی، بئل الیندن یثره توشدو. الین سوخدو

سويوق تورپاغا، گۈزلىرىن يۈمدۈ. بىر اوشاق سسى قبرىستانى بورودو.
اغلايىردى. فيكىرلىشىدى: «حتمن ننه سسى سوت وئرميىب!»

۵

سۈز كندى بوروموشدو: «محرم آرواد - اوشاغينا قبير قازىب!» كلثوم
بىرىن چكىب، قاشلارلىرىن بىر - بىرنە تىكمىشىدى. اول انشىدىندە، قاجىب
آينادا اۈزۈنە باخمىشىدى. قىيافەسىنىدىن زەلەسى گىتمىشىدى. گىدىب حنا،
لاك، سورمە گىتيرىپ اوز - گۈزۈنە، باشىنا چكىمىشىدى. داها يوخوسو
گلمىردى.

- يىتىشدىك محرمە!

گىنجە ۋاقتى باشلادى چۆرك ياپماغا. گولومسەنيردى. محرمە
سۆيىشمىكلىرى يادىنا توشموشدو. دوداق آلتى «زندگانلىق بوندان سونرا
ياپىشاجاق... سارايا اۈلۈم آزدى گرگ گىدىب قبرىنە سىچام... بىر آز
اورەيىم سويويا.» گىدىب يىخدانلىق قاپسىن آچىب، محرم وئرن چىرقتى
پالتارلارلىق آلتىنىدىن چىخاردىب باخدى. اىيلەدى. بىر نىفرت دولدو
دامارلارلىق. «بو چۆرەيى يى تا يىتىشك قبرىو!»

صفر گىردى اوتاغا: «ننه... آجام.»

- يىتىم، بو گىنجە ۋاقتى هاردىيدىن؟

- آجام

- تىكە گلىب كندە؟

- بىلمىم.

صفر باشىن قاشىدى، اىي چكىدى: «تزه چۆرك ايسى گلىر.»

- گىت محرم گىلىن قاپىلارلىق دۈي بو چۆركلىرى قوى يئره، قاش گل

بیلوه تزه چۆرك وئریم. هئچ کیم گۆرمه سین ها سنی!!
صفر اینانمادی تزه چۆره یه آمما ائودن چیخیب، تنز اؤزون یتیردی
محرم گیلین قاپیسینا. قاپی آچیق ایدی. بویون اوزاتدی. آغ پرده لرین
دالیسیندا کولگه لر گۆردو، چوخودولار.

- نه ایسته ییرسن؟ کیمن؟

محرم ایدی. اوتورموشدو حیطده. صفر دستمالا بورونموش چۆره یی
ایکی اللی قوجاقلایب محرمه یاخینلاشدی. حیطده چیراغ یانمیردی.
محرم تزه چۆركلرین اییسینه باشین یاریمچیلیق قووزادی. گۆزلی
خومار ایدی. بیر شئی گۆرموردو. چوخ یورقونویدو. ایکی گونودو
یاتمامیشدی. «بونلار سیزین دی.» صفر چۆركلری محرمین اته یینه
قویوب ائودن چیخدی. چۆركلرین ایی، محرمی آیتیمیشدی. آیری بیر
شئی اولسایدی آتاردی یئره. دوروب خومار - خومار حیط پیله لرین
چیخیب، اوتاق قاپیسین دؤیدو. بیر آرواد گلیب قاپینی آچدی. محرمین
بوینو اهیلیمیشدی: «بو چۆركلری وئرین سارایا یئسین، قووات اولسون.»
آرواد چۆركلری آلیب قاپینی اؤتدو.

محرم باشین دووارا قویوب، آغزی آچیق یاتیمیشدی. ائودن نازیکن
چیغیرماق سسی گلدی. محرم بیلمه دی. خورولدو یوردو. اوتاق قاپیسی
مؤحکم آچیلیب دووارا ده ینده، آتمیش شوشه سی سیندی تۆکولدو. محرم
اؤزون ساخلا یانمایب قیسسا سو آتیلدی شالوارینا. دیک آتیلدی. زییندن
یاپیشا - یاپیشا، دیزلرین بیر - بیرینه سورت - سورت یاخینلاشدی اوتاق
قاپی سینا. اوتاقدان حیطه بیر آز ایشیق توشموشدو. دؤرد آرواد قاپینی
کسمیشدیلر. کولگه لر توشموشدو محرمین اوستونه. «نولوب؟ اوشاق

گلدی؟»

- بو چۆركلىرى سنە كىم وئرىب؟
- ھانسى چۆركلىرى؟
- ايندى ھا منە وئردىن آپارام وئرم سارايا؟
- چۆرك ھاردئىدى من تاپام وئرم سنە؟
- آرۋادلار يىرى دئدى: «گىژدى بوا» چۆركلىرى قويدولار پىلەلر اوستە.
- بويور... گئچىن ايچرى... گئچىن، بو بىر آرواد ايشى دىر، كىشىنىن كى يوغون اولار.
- محرم دىققەتلە باخىردى چۆركلەرە. اوچ چۆرك ايدى، لاواش.
- قاتلانمىش بىر يىرى نىن اوستونە. پىلەلرى چىخىب چۆركىن قاتىن آچدى.
- دال - دالى گئدىب يىخىلدى يئرە «يا ابا الفضل.»
- ايكى دانا اورتا بارماق يوغونلوغوندا سالىمىشىدىلار چۆرە يىن آراسىنا.
- محرمىن داھا يوخوسو گلمىردى.

۶

كلثوم بىر كالون نفت آلىب آپارمىشىدى قبرىستانا قويوموشدو. بو ايش سۇيود آغاچلار يىن گۇرندىن سونرا فىكرىنە توشموشدو. بىر بۇيوك تلىس تاپىب، اۋزوندىن سونرا صفرىدە مجبور ائلەمىشىدى اونا سىشسىن. ھىزاد يئىردى. دالىسىن برك ايشە سالىمىشىدى. محرم وئرن چىرقتى باغلايىب، تلىسى انىششە يە مىندىرىب قبرىستانا سارى يولا دوشدو. تلىسىن سويو انىششىگىن اويوز - بويوزوندىن سوزوردو يئرە. ايسى كوچەنى بوروموشدو. ھىچ كىم يوخويدو. كتدە آرۋادلار كىشى لرىن قارا كۇينكلرىن بوخجىدان، يىخىدانان چىخارتمىشىدىلار.

۷

تىكە پنجرەنن قاپسىن آچىب دندى: «قاچ خوجادان ماشين گتير، بوردا اولان ايش دەيىر.» محرم قايدان چىخدى. «اۋزون يوخ... آدم يوللا.» ايكى عىمى اوغلسون يولا سالدى. اونلار قارا كۆينك اهيىنلريندە كنددن چىخدىلار.

صفر آج ايدى. نەسى ائودە دەيىردى، چىخمىشدى ائشيه، اۋزاشينا دولانىردى، هئچ بير شئى بيلمىردى. اللرى جىيىندە، گۆيدە قوشلار باخىردى.

محرم حيطدە توزو گئدىردى. آروادلارين بيرى قاينى آچدى، محرم تىكەنن يىندە اوشاغين قولاغين گۆردو. «مش محرم خوجايا گئىنلرە دئىن قىيىتىنلر، اوشاق گلدى.»

- سارا، سارا نجوردى؟

- گئت دورما

قاچا - قاچا يولا دوشىدو. گرگ تپەنى دۇير ويرايدى. زورلا تپەنى چىخدى. عىمى اوغلانلارين گۆردو. صفر قوشلار باش بارماغين گۆرسەيدى. محرم صفرى گۆرنەدە، سۇيوندويوندىن گليب باشىندان اۋىدو. آغزى كۆپموشىدو. توپورجەيى توشىدو صفرين باشينا. نفسين تزلەدى.

- آآى يى... عبداللە، كرىم... قىيىدىن... قىيىدىن... باشى گۆرسنير... قىيىدىن.

گولوردو. آغلايىردى، الى تىترەيىردى. صفر قىزاردى. ساغ الين چكدى باشينا. توپورجك يىنە گلدى. محرمە باخىردى. اۋزونه گوج وئريب

اھیلیب زېپىنە باخدى. اورەيىندە دئدى: «ھانى گۇرسىنەر؟» بىلىردى بوگون قوجا كىشىلەر يوخدو، اونا گۇرە اۈزو زېپىن چكىمىشىدى. حىرسلىندى، گۇزلىرى محرمى يىيىردى. يىردن بىر داش گۇتوروب چىرىدى محرمىن باشىنا. تاق ق ق... محرم اۈزو نىچە لحظه بو پوكا سىسدىن خوشلاندى. آغرىسى لذتىن آرادان آپاردى، سجدە كىمى اوتوروب باشىن قوجاقلادى. ھريان قارانلىق ايدى. كاساسىندا قانى گۇروردو كى دولوب - بوشالير. ھىچ زاد گۇرموردو. تىپشنىمىردى. كرىم ايله، عبدالله يولدان قايدىردىلار. - باخ، باخ او محرمە... كۇپى اوغلو قىبلەدە تانىمىر، ياخىندا اولىدىم بىر بارماق ائلىيىپ قاچىدىم.

- آلاھىن ايشىنە باخ! كىمى اولومدىن قايتارىسان!!؟

صفر داشى ويراندان سونرا، تپەدن يىنىپ عبدالله، كرىمىن ياننىدان سوشاندا، ائشيتىدى: «كىمى اولومدىن قايتارىسان؟» گندىردى ددەسىنىن ياننىنا. ھاوا قارانلىقلا مىشىدى. ائو «قرە قالا» نىن اتەيىندەيدى. ددەسى، بىر آروادلا ياشايدى. چىراق يانمىردى. صفر قاپىنىن بۇيرون آچىپ اىچرى باخدى. ايش اوستونەيدىلر. كىشى - نىن گۇزو ساتاشدى صفرە: «قودوخ! نە اىستىرسىن؟ من سىنن ددەن دەيىرم. سىنن ددەن محرمى، محرم. بوردان گىت.» محرمىن آدىن ائشيتمە مىشىدى، ددە آدىندا ائشيتمە مىشىدى. تىز يادىنان چىخدى. قايتىدى كندە. محرم گۇيە گوللە آتيردى. صفر دئدى بس كى اوندىن اۋتوردو. ائو گندىمەدى. يولون چئورىپ قبرىستانا سارى گىتتى. ھاوا سىرىنلە مىشىدى، گۇي بولوت سوزايدى، آي، اولدوزلار دوزولموشدولر. اۋز آياغىنىن سىنىدىن سونرا آيرى سىس ائشيتمىردى. بىر نىكە خىوان گۇزلىرى سىنچدى. تىپشنىمىردى. گىردى بىر قبرىن دالىنا.

هله بىلنمەمىشىدى خىوان قاترايدى، ئىشك ايدى يا آت ايدى؟ ايكى داش گۇتدو- مدرسه اوشاقلارى ھەمەشە قورخاردىلار. بونا قشنگ كۇتك وىراردىلار آما الى داشا يئىشەيدى، اوچ يوز مئىردە فاصله آچسايدىلار، اۇزلىرىن باتىراردىلار- داشىن بىرىن خىوانا وىردى. آتقىردى. كلثوم تلىسى بوشالدىردى. نفتى تۇكموشدو سۇيود آغاجلارىنىن دىيىنە، بىرآزدا قېيرە. قبرىستان نفت ايسى وئىردى. ئىشەين سىينە قېىردن باش قووزادى باخسىن. صفر باشى گۇرندە، محرمىن آغلاماغى، كۇمك ايسەمەيى، عبدالله ايله كرېمىن دانىشماسى: «كىمى اۇلومىن قايتارىسان؟»، بىر آن ذھنىندىن گئىچدى. داشى فىرلادى. كلثومون ايكى قاشى نىن آراسىنا. چىغىرماق سسى قبرىستانا دولدو. كلثوم قبرىن اوتاينا دەيىپ توشدو ايچرى. صفر قاچدى.

مش احد يىرىنىن ايچندەيدى، ياتمىشىدى. سسە دوروب آرخالىغىن گئىپ، فانىسى گۇتوروب، قبرىستاندا يولا توشدو. ئىشەيى گۇرندە قېرە ياخىنلاشدى. فانىسى قبرىن قىراغىنا قويدو. اەيىلدى باخدى. پوخ، تلىس، بىر آرواد كى اوزو قويلو دوشوب قېرە. اۋزون ايتىردى. قاچدى. آزالىق ايتى گلمىشىدى قبرىن دۇيرەسىنە فىرلانىردى. ايستىردى دوشە ايچرى. تورپاق جومدو. فانىس ايله بىرلىكدە دوشدو ايچرى. الوو گۇيە گئىدىردى. ايت، ئىشك سسى بىرآز سونرا كسىلدى. قبرىستاندان يانىق ايسى گليردى. گوللە سسى چوخالمىشىدى. صفر يىخدانا گىرىپ ياتمىشىدى. يوخودا محرمى گۇروردو كى دئىير: «زىپو باغلا!»

نه ایسته ییرسن؟

نە ایسته ییرسن؟

باشلانیش بیر

«آمنه» سوفرا باشیندا دونوب، باشین قووزامادان «حاج غلام حسین» ین قیچلارینا، گلیب - گئتمه سینه باخیب دوشونوردو کی حاج غلام حسینین جوراینین باش بارماغی جیریلیب، اودورکی قاریشقا توخومونا اوخشیان دویولر بوغازیندان آشاغا گئتمیر. حاج غلام حسین آخسایا - آخسایا بیر کاسا سوت گتیریب ایچینه چۆرک دوغراییب چیخیب صندلی نین اوستونه، اوستن آشاغی باخدی آروادینا. دیشلری نین هامی سین چکدیرمیشدی، داماقلارین بیر- بیرینه ویریپ شاپیلدا دیردی. آمنه بوشقابی سینه سینه جن قووزاییب ایسته ییردی بو اوجالیغی ایتیرسین، هر بیر قاشیق آغزینا آپاردیقجا، دۆرد دیش آلتدان، دۆرد دیش اوستن، بیر- بیرینه سورتوردو اینانا کی دیشلری اؤزونوندو.

حاج غلام حسين فيكىرلىشىردى بو گىنجە ياتايىلە جىك يا يوخ؟
خورولدايا جاق يا داھى خورولداماق سسى اولمايا جاق؟
«بو ايشلر جوانلىقىدا اولايىدى آدم تاب ائلىيىدى. قوجا واختى ال
تيتريير، گۆز گۆرمور، قولاغ باتىب، وار يوخ بير ديش اونودا چىك توك يئره»
- آمىنە!

- ياواش سوفرانى باتىردىن، اۋسگورمەنى ھاردان گتيردىن؟
- چۆرك بوغازىمدا قالدى، بو گىنجە قېرىن اول گىنجە سىندىدە چىتىن
اولا جاق.

- قورخوسان ياتاسان؟
- اۋلىمكىن قورخوم يوخ آما ياتماقدان قورخورام.
- نىنىك صندلىنىدە ياتارسان.
- جاوان اولايىدىم عزرائىلى گۆتوروب وىرارديم يئره.
- سىن ايندى گرگ آلاھدان راحت بير اۋلوم ايستەيەسن، تسبىح
گۆتور، سجادە قىل... گىتىدىن مەكەيە گلىب بو سۆزلىرى دانىشاسان؟
- اۋلىمكىن دن واجىب بير ايشىم وار!
- نىمىنە؟

- بىلىمىرم. سىندە آز گۆيىنە. قارداشيوين آروادى اۋلوب، اونون يئرىنە
سىنى يازسىن آپارسىن.
- مەن دىيىم نىيە گىدىسىن...
- گىدىسىن؟
- ايستەمىرم.
- نە ايستەيىرسىن؟

باشلانیس ایکی

پالتار گۆتورمه دن ائودن چیخیب حیطی آتلایب گیردی حاماما. آلت پالتارلارین سویونوب، تنشتی قویدو آنبارین آلتینا، دولسون. آینادا ساققالین الینه آلیب آزالتماسینا فیکیرلشیردی. چؤمبلتمه اوتوروب سودان تۆکدو باشینا. مراغا صابینی گۆتوروب باشینا چکدی. گۆزلرین یوموب صابینی اوزونه سورتدو. قاپیدان بیر سس گلدی، دؤنوب قاپیا ساری باخدی. بیر کس یوخودو. گۆزلری باشلادی گۆینه مهیه. کاسادان سو گۆتوروب تۆکدو باشینا. چاغیردی: «آمنه!» باخیردی قاپی یا، مات شوشه دن بیر شئی گۆرسون. هئچ کس یوخودو. دوروب قاپینی دایادی دووارا.

- حاجی لوت سن اؤرت اؤرت.

- هاردا سان؟

آمنه پالتارلارین باسدی قارنینا، ایچریه ایتله ییب او بیرری الیه قاپینی باغلادی. حاج غلام حسین پالتارلار قوجاغیندا دوندو. مات شوشه دن بیرینی گۆروردو کی اوزاقلاشیر. سسله دی: «آمنه؟»

- ناوار؟

«گل کوره ییمی سورت» دیلی نین آلتینا جان گل میشدی، آمما اوردا سینیب تۆکولدو آغزینین سویونا. آمنه سسلندی:

- نه ایستہ بیرسن؟

۱

- تبریزده هئچ زاد یوخ، ماشین لارین توستوسو، سسی، شوفرلرین آنقیرماسی...

- باخ آجان! ... باخ! چرخ فلک...

- گل گل، داھى اونا حوصلە يوخ.
 - آجان ايکى تومن وئر گنديم مينيم!!
 - غلام حسين! گورموسن بيمار يستاندان چىخىرىق، پوللار يىمىزىن
 ھامى سىن خشلە دىك، آنلا.

غلام حسين ددە سىنين الين اوتوروب، سرعتلە اوزون يىتىردى
 چرخ فلکە، ياپىشىدى مېلە سىندن. صاحابى غلام حسين قولتوقلار يىندان
 ياپىشىپ ايستە يىردى قووزايا مېندىرە چرخ فلکە.
 - قوى يىرە، قوى يىرە اوشاغى... ايستەمز مېندىرەسن. قوى يىرە... سەنە
 نە دىدىم... ھن؟

تاققىلتى ايلە قويدو غلام حسين قولاغىنا. غلام حسين اوزو قىزاردى.
 قاشلارى يىغىلدى. گۆزلىرى ياشا دولدو، ايستە يىردى آغلایا، قورخوردو.
 ۲

بىر ساھات اولاردى موشتىرى توکانا گىرمە مېشىدى. «جاماعات مېوہ
 توکانىنا گىرمىيىب ھارا گىرە جکلر؟» توکاندان انشىيە چىخىپ، تىسبىح
 اليندە، ساغا دۇنوب دربندە باخدى. اوشاقلار توپ اوينايىردىلار.
 تىسبىحى اوغچوندا يومورولادى. گىردى دربندە.

- اولان سىزە دئمە مېشم بوردا توپ اوينامايىن؟
 اوشاقلار يىن بىرى دىلىن چىخارتدى. حاج غلام حسين قاچدى
 اوشاغىن دالىسىجا، بىلىردى يىتىرنمە يەجك، تىسبىحى آتدى. تىسبىح يىرە
 توشدو. اوشاق گۆتوروب آتدى داما، قاچدى.
 - كۆپك اوغلو ھارا آتدىن تىسبىحى؟!
 حاج غلام حسين اوز دامىنا دوشموشدو. توکانى باغلايىپ، گلىپ

حیطدن نردووان قویوب چیخدی داما. گون ویریپ قیری اریتمیشدی. دامین قیراغی ایله گندیردی. تسبئح آبی رنگ ایدی، تنز گۆروشدو. اهییلدی گۆتوره، سو سسی انشیتدی. بیر قابدان سو گۆتورولوب تۆکولوردو. اؤز دامی ایدی. قاباغا یئردی. اهییلیب دام شوشه سیندن ایچری باخدی. بوخارلی ایدی. دیققت انلهدی. گۆزترین قییدی بیر شئی گۆرسون. آروادی کاسا ایله تئشتدن سو گۆتوروب تۆکوردو باشینا. قیچلارین اهییب بیر - بیرین اوستونه، سو تۆکدوکجن الین سینه سینا، باشینا چکیردی. آریق ایدی. تۆکلنمیشدی. سینهلری ساللانمیشدی. دیل آلتی بیر شئی اوخویوردو. غملی بیر شئی. کوره یینه کیسه چکنده قارتیمیش بدنینه انله فیشار وئیردی کی، انله ییل ایستہ بیردی سویون آلتیندا صافالتسین.

حاج غلام حسین تسبئحی سالمیشدی اورتا بارماغینا. ایستی له میشدی. گۆزلی دولوب اللری تیرهدی. ایچریدن آغلادی. تسبئح شوشه ده ییب سس وئردی. آمنه بیلدی.

- کیشی نه قئیرینسن اوردا؟

- نه؟ نه؟ نه؟ آلدین الله؟ ... نه آلدین؟

هایقیردی. دیزلی گئچمیشدی قیرا. یوموروقلا ویردی شوشه یه، چاتلایب سیندی، الی گئچدی ایچریه. آمنه قیشقیریب قاجدی انشییه. اوشاقلارین سسله ییردی. هر بیر دامجی قان تئشته توشدوکجه سویون رنگی دؤنوردو.

۳

- آچ روسریوی... آچ

- نه غلام حسین؟

آرواد دالدالى گئىدىرىدى. ياپىشىدى دووارا. غلام حسين روسى سىن
باشىندان چىكىدى.

- گىننە ويرىسان؟! دىمەمىش توكووى ويرما؟! ھن... دىمەمىش؟!

- اوزون توك ساخلايانمىرام غلام حسين... واللە ساخلايانمىرام.

- نەنەنجور ساخلايىر، باجىنەنجور ساخلايىر، آروادلارەنجور
ساخلايىر؟! ھن؟! نەجور...؟!

- قىشقىرما...

- آتقىراجىم... نەجور ساخلايىرلار؟ انىشەيىن قىزى... نەجور... ايتىن
توكو سندن چوخىدو.

اوتدو يىرە. آلتدان باخىردى آروادىنا. «سورە» يىرە اوتورانمىردى.

- ھارا توكوبىن؟

- نەنەنى؟

- باشويىن توكون.

گىردىلەر قونىشۇ حىطىنە. اوچ آى اولاردى كۆچموشدولر تىرىزە. يىرە
قويلا مىشىدى. غلام حسين توكلىرى چىخاردىب اىندە سىخىب، باشلادى
آغلاماغا.

- آغلاما غلام حسين گىننە باشىمىن توكو چىخاجاق!!

- سىچالار ھايلا باشا... سەنە آغلامىرام، بو توكلەر آغلايىرام... گىت
دەدەوين ائوينە... گىنە گلە جىيىم دانىشام. قوتولدو بىزىمكى. گىت.

شام يىمەدى. اوتاغىن بويوندا گل-گىت ويرىردى. دووارلار سۆز
دانىشىردى. توكلىرى گىتيرىب قويىموشدو تاقچايا. توكلەر باخدىقچا سۆز،
يىرىشى قوۋەلەنمىردى. «ايشىم دوزدو»؛ جىملەلرەن آخىرەنە گىتيرىردى.

اوستونه عطر ویریپ، چول پالتارلارین گئیپ گئتدی قاین آتاسی گیلە. یا آلاە دئیپ گوردی ایچری. سورەنین قردشلىرى ائوده ایدی. ییغیشمیش دیلار قوناق اوتاغینا. سگگیز باش ایدیلر. قاین آتاسی قلیان چکیردی. سورە یوخودو. ننه سی قلیانین قیراغیندا دوروخوردو.

- آروادی قاریش - قاریش اؤلچرلر، اوندا کی گۆردولر دوشونمورلر، گتیریپ اؤتوررلر دده سی ائوینە. ایکی آی دیر قیز آپاریسان اوچ سئری قئیریبسن. هئچ سن بیلین آروادیوین نە وقت عادتی دیر؟
- عاییب دیر کیشی.

سورە چای گتیریپ دده سینە توتدو، گۆتورمویوب گۆزون آغارتدی. چاپیلاری توتاندا سونرا ننه سینین بۆیرونە سوخولدو. غلام حسین دیک قالخیب سورەنین روسری سین چکدی سالدی یئرە. سورە نازیکنن چیغیردی. بۆیوک قردشی دیللندی: «اولان دده سینین یانیندا، قیزین روسری سین آچسان؟»

- قولاق آسین، من ایستە بیرم آروادیمین توکلری اوزون اولسون.
قاین آتاسی دؤنوب قیزینا باخدی: «نە قدر اوزون؟»
- اوبئلە کی قاباقدان باخاندا، ایکی قیچی نین آراسیندا توکلری گۆرسنسن!

- او نە سۆزدو؟
قاین آتاسی اوزون چۆندر دی آروادینا ساری، یاواشجا دئدی: «کتدە وار اوجور بیر شی؟»

- آمەنینکی اوزوندو، آمما نامزد دی جاوادا.
غلام حسین ائودن چیخدی.

۴

- منى ايستەيىردىن ھن؟ اونا گۆرە آغلادىن ھن؟ حاجى... جواب وئر...
- حاج غلام حسين آغ دىسمالا باغلانمىش الين قويوشدو سىنە سىنە.
- اوزانمىشىدى يئرئىنە. دانىشمىردى. سىقفە باخىردى.
- ايستەيىرسىن يانيندا ياتام ھن؟
- حاج غلام حسين آغ دىسماللى اليلە آروادى يورقان كىمى چكىدى
- اوستونە. قوجاقلادى، ايكى اللى.
- قول قىچىمى سىندىراسان حاجى!
- دىرىلمە، ايستەيىرم سىحرەجن بوجور ياتاق.
- حاجى ياتانمارىق، الوى چك.
- يوخ ياتارىق.
- آمنە اۈزون اوتوردو. حاج غلام حسين درىندن نىفس چكىردى،
- گۆزلىرىن يوشۇشۇدو. بىر آز سونرا يوخلادى. آمنە اۈزون سالىدى يئرە.
- باشى حاجى نىن سىنە سىندەيدى. قولون قويدو قارىنىنا، ياتدى.

۵

- سۆز وئرمىشىدىن منى آپاراسان مشەدە. ايندى تىك ايستەيىم اودو.
- منە ار اولمادىن، بىر كىشى اول آپار...
- غلام حسين باخىردى، باخمىردى. سورە غلام حسين گۆزلىرىنە
- دانىشمىردى: «سۆز وئرمىشىدىن!»
- آمنە، سورە نىن گىلمەيىنە بىر سۆز دىئمەمىشىدى. غلام حسين نايران ايدى
- مشەدەدە آيىرسىزلىق اول. سورە يول اوچون بىر شى گۆتورمەمىشىدى.
- اومودو يوخودو غلام حسين قبول ائلىيە. توى گىنجە سىندىن ساھاتلار

فاصله آچما میشدیلار. اتوبوس یولا دوشوردو، سوره چیخدی اوسته. یولدا هنج بیر دانیشمیردی. غلام حسین فیکیرلشیردی بیرنیدان گله جک توی گنجه سی ایله، مشهد زیارتی. کئفسیزله میشدی. سوره اونلارین تورشوندا اوتور موشدو، هردن بیر گۆز آلتی باخیردی. غلام حسین گۆزلرین یوموب اوزون یوخویا ویریردی. آمنه ایله سوره نی گؤرودو کی او یوز- بویوزونده یاتیپلار. دوداقلارین قونچا ائله ییب، ایچریسی گولوردو.

یئیشمه میش آمنه غلام حسین دن بیر پنجره ایسته میشدی کی آچاندا حرم گۆروشسون. اوچ- دورت موسافیر خانانی دولانیب، بالا جا بیر دربئجه تاپمیشدیلار. سوره بونلارین یانینا گتتمه ییب آیری بیر اوتاق توتدو. آمنه تلسیردی گنده حرمه. ایسته ییردی گنجه نامازین گوهرشاددا قیلسین. غلام حسین گیردی یاتدی. آمنه چادرا آتیب باشینا موسافیر خانادان تکجه چیخدی گتندی. ایچریسی دولوب، گۆزلریندن بوشالیردی. ایسته یینه یاخینلاشیردی. غلام حسین دوروب سوره نین اوتاغینا باش ویردی. باغلی ایدی. قایدیب اوتاغا، دربئجه نی آچدی: «کیشی سن.» موسافیر خانادان چیخدی.

گنجه واختی، شامی اوچو بیرلیکده یئیب، یاتماق ایسته ییردیلر. سوره چادرانی باشیندا آچمیردی. ائله بیل نامحرم یانیندا اوتور موشدو. گتدی اوتاغینا. غلام حسینین یوخوسو گل میردی، آمنه نین ده. هردن بیر دربئجه دن حرمه باخیردی. باشین توولا ییردی. غلام حسین یئرینده اوزانمیشدی، آمنه نین ساچلارینا باخیردی. آمنه نین گۆزو دربئجه ده ایدی.

كۈرەيى غلام حسىنە طرفىدى. اورتا تۈكلرىنىن اوزونلۇغو چۈخودو. غلام حسىن تۈكلرىن اوجونا باخىردى، اىستەيىردى تۈكو-تۈكدن آيىرا، اوزون تۈكو چىخاردا اۈزونده ساخلايا، جىيىنده.

قاپى يا تىپىك دەيىپ، قاپى دووارا دەيىپ تىزەشەن باغلاندى. ايكىنجى سىرى ايله آچدى. سۈرەيدى. سىرەتە گەلدى اوتدو غلام حسىن سىنەسىندە. باش آچىق ايدى. تۈكون اوزالتمىشىدى. آمەنىكى ايله بىر گەلدى. ياپىشىدى غلام حسىن ياخاسىندان، تىترەتدى. «گل، بودا اوزون تۈك، ھاراوا يىرلىشىدىر سىن يىرلىشىدىر !!!...»

غلام حسىن اوزو گۈرۈشمۈردۈ. سىسى گەلدى «من اوزون تۈك اىستەيمىم.» سۈرە دۈندۈ باخدى آمەنىە. آمەنىن گۈزلىرى چىخىشىدى تەسىنە. اوزون چۈيىردى غلام حسىنە سارى: «سەن نە اىستەيىرسەن؟» سىس گەلدى. «عجاز كۈپىك اوغلو!؟» تۈپۈردۈ اوستۈنە اوتاقدان چىخىدى. سىر مۇسافىر خانادا يۈخودو.

۶

- آق غلام، آق غلام گىردى، گىردى.

- سى سىس... ياواش اولان، ياواش، ائشيتىدىم. گل گەت اۈزۈۋە كانادا آل اىچ.

غلام حسىن اوشاغى يولا سالىپ، بۈركۈن باشىندا بركىدىپ، يوبانمادان يولا دۈشۈدۈ. «اۈزۈم گۈرمەسم، آرواد آلدى يۈخ... جاۋادى آزدىرماغانە وار... آمما، آمەنى گەرك گۈرم سۈرا...» ناھار ۋەقتى سۈۈشمۈشۈدۈ. آمەنگىلەن قاپىلارىندان گەچىپ، باغى فىرلانىپ، آغاج لارىن دىيى ايله گىردى دالى حىطە. ھامام دوۋارىندا باشلادى

جىرىق آختار ماغا. ايچرىدن سو سسى گلىردى. دورمادان دوواری
اويوز- بويوز ائلييردى، سانكى يىمك ايستەيىردى. بىر ايشىق تاپىپ
زىللەندى ايچرى. آمەنەن توکو اوقدر اوزونودو كى دالدىن بىر چىرشاب
اۋرتموشە بنزەيىردى. تاراخ خ خ... غلام حسين گۈزو گىچدى باجاي.

- نە پوخ يىيىسن بوردا؟ كۆپك اوغلو؟

- پوخ واللە...

- ايسرام گل، جفر، ممدعلى هارداسىز!! گۈرون كىم ناموسوزا

توخونور!؟

- غلام؟! بوردا نە ايش گۈرور؟!

- جىرىقدان باخىردى آمەنە، آجان ئىنەيك؟

- ئىشك اوغلو ئىشك، آپارين اوستەكى باغا، صاباح حق حسابىنا

يىتىشريك.

آمەنە ئودە دورو خوردو. «نە اولاجاق؟ اۋلدور جكلر؟ بوجورده ئىشك

اولار آخى؟ نمەنە باخىر مېش؟!» بىر كس يوخودو سۈز سوروشا. تىك

ايدى. نشانلىسى جاواد گىردى ايچرى. آياقدان باشا باخدى آمەنە.

قاشلار يىن قوزامىشىدى. آمەنە دئدى: «سن هاردان يىلدىن؟»

- دويرة كىلر يىن هامىس يىن خىر گىدىدى... باخ گۈروم دىمەدى سەن؟

- آبرىم گىتتى!

- جواب وئر... دئيرىم دىمەدى سەن؟

- پوخ... او دوواري اويوزوندىدى.

- نە اولسون؟! ... گۈروب كى!

- گۈروب؟ نمەنى گۈروب؟

جاواد الين آلىندان چكىب گتىردى دوداقلارينا. ائودن چىخدى.
گنجه واختى غلام حسينين بير قردهشى، دده، ننه سيله كسميشدىلر
قاپىنى. غلام حسينى ايسته ييردىلر. آمنه نين دده سى چىخدى: «نه
ايسته ييرسىز؟ بير قىزىن ياشايشى آيرىسىندادى، اونودا بير ائشك
اونا توخوناجاق... صاباح قالا باشىندان گۇتوررسىز... ايندىدە بورانى
كسمه يىن سۆروشون.»

غلام حسينين ننه سى گۆز ياشى تۆكە-تۆكە، بئلىندن ياپىشىپ،
ارى ايله، اوغلونا باخا-باخا اۈزون يىتىردى ائو.

سحر باشى آمنه ائوده قالمىشىدى. هامى گىتمىشىدى غلام حسينين
جزاسىن گۆرە. جاواد ايچرى گىردى. دونىدن پوزغونويدو. الى
تېرەيىردى، قويدو شالوار جىيىنە. سارى كوت - شالوار گىمىشىدى.
اويوز- بويوزە باخىردى... سانكى ائوى ايلك دفه ايدى گۆروردو. گۆز
ساتاشدى آمنه يە. اۈزون ايتىردى ايسته دى دانىشا: «دەيمە دى سنە؟ يانى
ياپىشمادى سندن؟»

آمنه دوداقلارين يىتىردى: «نه ايسته ييرسن؟»

- هئچ زاد... دئيرم... او... سىنىكىن گۆرۈبدو.

- هن؟

- باخىب دا سىنىكىنە... داهى بىز جور دئمريك...

آخىر سۈزون دووارة باخا - باخا دئدى. آمنه نى گۆرۈردو.

- چىخ ائشيه... سىچالار سىن كىمىن كىشى نىن باشىنا... چىخ.

جاواد قاپىدان چىخدى. آمنه بالا گولدانى تاقچادان گۆتۈرۈپ
توللادى قاپى يا. گولدان قاپى شوشەسى ايله سىندى دوشدو حىطە.

اوتدو. آیاقلارین قوجاقلایب باشین اتهینه قویدو. بیر نفس ایچری وئریب دوروب ائودن چیخدی. آتا مینیپ «قالا داغی» نا سوردو. جاواد یول قیراغیندا گئیدردی. دوردو توز-تورپاق یاتسین. آمنه نی آت اوستونده گۆرمه میشدی.

کند اهلی ییغیشمیشدی. کندين خانینین اوغلو توپورموشدو غلام حسینین اوزونه. غلام حسینین ننه سی هوشدان گتمیشدی. غلام حسینین اللرین دالدان باغلامیشدی. دیزی اوستونده اوتوردوب گۆزلرین ده باغلامیشدی، آغزین دا.

خانین اوغلو دانیشیردی جاماعاتا: «بوجور ائششك اؤلمه لیدیر. گرک آتا باغلايیب سوروتله یه سن، عبرت اولسون هامی یا.»

- دورون!

آمنه آتدان یئره دوشدو. جاماعات آراسیندان یول آچیب اؤزون یئتیردی دده سیننه. بوینون دوز توتوب دئدی: «من بونو سئویرم.»

خانین اوغلو گولدو: «سن کیمی سئویرسن؟ نیشانلین یوخدو میه؟»
آمنه غلام حسینین دالیندا دورموشدو.

- یوخ... او منی آتدی.

- آتدی؟ بونا گۆره؟ اۆلدورمه یی واجیب اولدو.

- یوخ.

- نیه؟ سن نه ایستەیرسن؟

- ایستەیرم بیر اینسان سئوم.

آمنه نین دده سی آتا مینیپ قایتمیشدی. آمنه غلام حسیننی آچیب جاماعات دالیسیجا قاییدردیلار. جاواد سؤزو ائیشیدیب اؤزون یئتیردی

آمنە يە. توپوردو سىنە سىنە.

- بىلىردىم، بىلىردىم ايش ايچىندە ايش وار...
قاچدى گىردى جاماعات آراسىنا.

۷

توكانا بىر رىنگىسىز تىلويىزىون آلمىشىدى. كانال دۇرددە «چارلى چاپلىن»ە باخىردى. ھردن بىر دوداغى قاچىردى. الين قويىموشدو مىزە، دووارا دايانمىشىدى. توكانىن قاباغىندىن بىر - يىكى اوشاق قاچىردى. دوروخدو كى بىر شىئى اولوب. تىلويىزىونو باغلامايىب انشىيە چىخدى. اوشاقلار چىرخ فلەكىن دۇرەسىنە يىغىلمىشىدىلار. توكانى باغلايىب قاچدى ائو. آمنەنى سىسلەدى. آمنە چىخدى حىطە.

- مەنى آپار مىندىر چىرخ فلەكە، اۋزوم اوتانىرام.
آمنە باخىردى غلام حىسنىن گۈزلىنە.

- مەن اىستىكلىمە تىك يىتىشىم، جراتىن وار يىرى قاباغا.
بوسۇزونا گۈرە دىدى كى چىرخ فلەكە مىنمىيە. غلام حىسنىن قايدان چىخىپ چىرخ فلەكە باخدى. فىرلانىردى... باشىندا.
اتوبوس دايانمىشىدى ايسگاھدا. آروادلار طرفىندە بىر بالاجاقىز نەسىنىن قوجاغىندايدى: «باخ مامان! قوجا كىشى مىنىپ چىرخ فلەكە...
نىيە مىنىپ چىرخ فلەكە!؟»

- بىلىمىم.

اتوبوس يولا دوشوب چىرخ فلەكە ياخىنلاشدى، شوفر ساخلا مىشىدى باخىردى.

- مامان! توشدو... اوزاندى يىرە... اۋلدو؟

بالا جا قىز قوخموشودو.

- يوخ، آغزىندان سو گليز، اولمەيىب... باخ... گولور

- نىيە مينميشدى چرخ فلکە؟

- بىلمىرم.

اتوبوس يولا دوشودو.

مانکن لرهئچ واقت آغلامازلار

مانکن لرهئچ وقت آغلامازلار

يورولموشدو اينسانلاردان. تڭ دولانيردى. فقط ايسته ييردى دوداغيندا سيغار اولسون. سيغار - سيغارين داليسيغا. اوتورمك يوخ ايدى. هئچ بيلميردى ايچريسينه نه اولوب، اثشيينه نه؟! بير زامان «آبرسان» دايدى، بير زامان «ابوريجان» دا. ساهاتلار ايتميش. گئجه - گوندوز ايتميش. سيقنال سسى اثشيتدى. باشين چنويردى، بير ميتسو ييشى ماشين، ايسته ييردى يولونا گنده، گئنه چالدى. «كريم» ياخينلاشدى. باشين اهييب شوشه دن ايچرى باخدى. بير قيز، بير اوغلان ايديلر ماشيندا. «گوى مچيد» ي سوروشوردولار. باكى دان گل ميشديلر. كريم باخدى گۆره هاردادى؟! اهييلدى دندى: «منده گنديرم اورا.»

اوتدو دالدا. ماشين يولا توشدو. سوردولر آبرسانا سارى. كۆرپونو تازا سووشموشدولار. يادينا توشدو بوردان يول يوخدو، قيزاردى، دندى:

«سېچىلار تېرىزىدە ايچىنە، دىلىن قىسسالى ھىچ، يول يىرمەيىندە ۈز
الىندە دەيىر. لوطفن بوردان گىندىن.»

يىتىشىدىلر. كرىم ماشىندان توشىدو. «منصور» اسارى يوللاندى.
مىترو اوچون بۇيوك تونىللىر ويىرىدىلار. ھىزاد قاتىشىشىدى. كرىم
اللىرىن بۇيرونە ويىرىپ باخدى دىدى: «مىندە سىنە تاى اولموشام تېرىز.»
يولون اھىدى «اول عباسى» يا سارى. خلوت يىر يولودو. «خلوت
يولدا نىجور تىك يول يىرىمىك اولار؟ شايد آخىرىنە يىتىشمەيەسن،
باغرىن چاتلايا.» كۇرپو اوستوندىن چايا باخدى. بىر بۇيوك حوض وار
ايدى، آشغال لارا باخدى. كۇرپونو سووشموشىدو. گۇزو ساتاشىدى
قىزلارا. دۇندو باخدى. بوتايىدان - اوتايا. پارچا توكانى. شوشە دالىندا
قىزلار گولوردولر، باخىردىلار جىددى - جىددى يولدىن گىچىن لره.
خىوانى آتلاىدى. سىقنالى سسى دولموشىدو جانينا. گىردى ايچرى، بىر
آرواد ورايدى، بىر قوجا كىشى. آروادا ياخىنلاشىپ دىدى: «بو قىزى
سويوندوروب مىنە وئره يىلرسىز، پولو مىئلە دەيىر!»

آرواد قاشلارىن بوزدو: «نمىنە؟» قوجا كىشى كرىمى چاغىردى:
«اوغلان گل بورا گۇروم نمىنە ايسىتەيىرسىن؟» الىندە دىمالى اوغوردو.
كرىم گىتتى قوجا كىشى نىن يانىنا. گولودو دىدى: «بونلار يىن آدى يادىمدان
چىخىپ!»

قوجا كىشى دىدى: «مانىكن.» گۇزلىرى كرىمىن باش - گۇزىنە
فىرلانيردى.

- آخ ... دوزدو، مانىكن. مىنە بىرىن وئره يىلرسىز؟
ايچرىيە دۇرد قىز - آرواد گىردىلر. قوجا كىشى ياپىشىدى كرىمىن

بیله ییندن دئدی: «گل گئدک.»

توکاندان چیخیب، قوجا کیشی الین جیبینه سالیب هاچار چیخاندی،
توکانین بؤیرونده کی قاپینی آچدی، دئدی: «گل ایچری.» بیر دالان گوردو
کریم. گئتدیلر ایچری. قوجا کیشی چیراق یاندیردی. اوچ پیلله یئندیلر
آشاغی. توکانین انباری ایدی. بوش قوطولار بیر طرفده، پارچالار بیر
طرفده، آت آشغال لاردا بیر طرفده، بیر تخت یاتماغا. بیر آز قاب-قاشیق.
قوجا کیشی دئدی: «نئینیرسن مانکنی؟»

کریم دئدی: «بیلیم.» قوجا کیشی گولبدو، گۆزلری ایله کریمین
الین گۆرسه دیب دئدی: «ائولی کی دئیرسن، اولمایا ایسته بیرسن گئجه لر
مانکن ایله یاتاسان؟!»

کریم آغزینین سویون اودوب دئدی: «فقط ایسته بیرم باخام مانکنه،
بیرده گئچمیشیمه.»

- مانکن دن نمه ایسته سن، سنه وئر، اینان!

- بیرین وئر من آپاریم.

- بیر داناسینیغی وار، اونو وئره بیلرم، یوخسا بورا مانکن توکانی ده بیر کی.

- هانی؟

- اودوبا... قیچی گۆرسه نیر.

کریم قاردونلاری ویردی کنار، مانکنی چیخارتدی، ساغ قیچی ایله،
سول الی یئریندن یوخودو. کریم قیشقیردی: «یوخ بونو من ایسته میرم.»
قوجا کیشی اوتورموشدو تختین اوستونده، قیچلاری ایله آسلانان پتی
نی ویرمیشدی دالی یا، تختین آلتی گۆرسه نیردی. کریم اوتدوق یئری
انباری یه گۆز دولاندیردی، تختین آلتین گۆردو، بیر مانکن! تنز مانکنی

چكدى انشىيە. قوجا كىشى نىن سسى چىخدى: «نە ايش گۇروسن انششك اوغلو انششك!»

مانكىن قارنىنا بىر لوت عكس گۇزل قىزدان ياپشىدىر مىشدىلار. قوجا كىشى ايستەيىردى مانكىنى آلىب ايتەلەيە يئرئە. كرىم قويمودو: «من بونو ايستەيىرم، بو سالىمدير.»

- يوخ اولماز، بو منىم اۈزوموندو، دئىيرسن بس گئجەنى بوردا من نجور ياتىرام، دو چىخ انششە.

دووارد ا بىر چىراق ياندى سۇندو. ايشيغينا ايكىسىدە باشلارن دۇندىر بىر باخدىلار. قوجا كىشى باشىندان چىرپىدى، دئدى: «حاج مەھدى منى ايستەيىر.»

بىلەيىندە كى ساهاتى توتدو چىراغا سارى باخدى: «يا ابالفصل، نە تئز ساهات سگگىز اولدو. دو چىخ انشىيە من گندىرم مراغايا، تئز اول، منى گودورلر، تئز اول چىخ انشىيە.»

- مانكىنى وئر چىخىم انشىيە.

- كۆيك اوغلو قانمىسان نمە دئىيرم؟! دو چىخ انشىيە.

كرىم مانكىنى قوجاقلادى گئتىدى انبارىن تكىنە. چىراق بىردە ياندى -گئچدى. قوجا كىشى كرىمە باخىب، قاپى يا باخدى. گئتىدى قاپى يا سارى.

- چىخمىسان دا هن؟! گندىب آدم گتيرم سنى بوردا دوزلدورلر!!!

- مندە بو مانكىنى گۆرسەدرم!

قوجا كىشى قورودو باخدى. دالاندا اوباش -بو باشا گئدىردى. الى تىترەيىردى، دئدى: «قويماياجاغام آپاراسان. قاپىنى قىفل لايىرام گئدم،

ایکی گون یوخام، سنده بوردا آجیندان اول.»

کریم دبشمه‌دی. قوجا کیشی قاپینی باغلاییب گتتدی. کریم مانکنی قویدو یثره. اوتدو تختین اوستونده. موبایلی چیخاردیب زنگ آچدی:

- سلام باجی! نجورسن؟ یاشا... ائله‌بی منه ایش توشوب مراغادا، گندیرم کاشی کارلیغا، ایکی گون یوخام، ننه‌نین ناهار- شامی سندن باجی... اللرین آغریماسین... نمنه؟ دانشگاه؟ یوخ هله تازا ترم باشلامایب، ایشلمک واجب تردی، باشیوا دولانیم، ساغ اول باجی، ایشین یوخ... یاشا یاشا... مواظیم، خدافظ.

موبایلی جیبینه قویوب، کاپیشئین چیخاتدی. اینانمیشدی قوجا کیشی‌نین سؤزونه. ایکی گون حبس اولموشدو. مانکنه باخدی. آپاردی قویدو تختین قاباغینا. گلدی اوزاندی. اوچ مننیر فاصله‌سی اولاردی مانکن ایله. بؤیرو اوسته باخیردی. دوروب قیزین لوت عکسین مانکنین قاریندان قوپارتدی. سو چسبی ایله یاپیشمیشدی، هامیسی قوپمادی. دیرناغین سالدی کاغازی جیردی. مانکنین اوستونده عکسدن بیر شیئ قالمادی. گلدی اوتدو. باخدی مانکنین گؤز لینه، تصویرلر ذهنیندن گلیب-گندیردیلر. دئدی: «من سنی سئومیشدیم...» هایقیردی. اللریله تختی مؤحکم یاپیشمیشدی، جانی تیتره‌ییردی. آغزی آچیق قالیب، گؤز یاشی تۆکدو...

«مریم!»... بیرلیکده گندیردیلر ماتتو آلسینلار، مریم قیرمیز پالتو به‌یه‌نمیشدی، کریم ایسته‌ییردی آلا بیله‌سینه. تربیت خیوانینا گیرمیشدیلر، توکانلارا باخمیشدی‌لار، گولمک اوچون، باشماق لارا. مریم، اوجا بوی، آریق. ساریشین توکلری چرقدین آلتیندان چیخمیشدی

ائىشپە، كرىمىن يانيندا چۆپە بنزەيىردى. «حاج سىف الە» پاساژىنا گىردىلر. مريم ياپىشمىشىدى كرىمىن اليندن چكىردى سئودىيى يئره. بىر مانكىنن اوستونده قىر مىز پالتو وار ايدى. مريم دئدى: «من بونو بەيەنمىشم، كرىم آل منە. كرىم بىر پالتويا باخىب بىر مريمىن اوزون قىچلارينا، دندى: «چوخ قىسا دەيىر پالتو؟»

مريم قاشلارين بوزدو دئدى: «سنىن نە ايشىن وار اوزوندو يا قىسسادی!!؟ سەنە دئيرم آل، من سئومىشم.»
 كرىم مريمە باخىب گولدى: «سەن ايستەيىرسەن بونو گئيب مەنم يانىمدا يول يئرىيەسەن؟»

مريم دوندى: «يانى نەنە؟»

- جامەدە ظرفىت يوخدو بو جور پالتارلارا، يانى بو!

- سنىن ظرفىتىن يوخدو! جامە سەندەن باشلانير.

- مەن تەم!

- تەك قالمەيىن سەلەھەدى.

- مريم دور، ھارا گئەيسەن؟

كرىم دور موشدو مريمىن اوزاقلاشماستىن باخىردى، مريم قورتولاندا، دونوب قىر مىز پالتويا باخدى.

كرىم آغلايىردى ھەمدە جىجىكلەنەردى مانكىنن گۈزلىرەنە كى ھىچ ۋاقىت گۈز ياشى تۈكەمەيەجەك. قارىنداكى جىر يىلمىش عەكس پەس گۈرسەنەردى، ايستەدى بىر تىكە سەف كاغاز ياپىشىدىرا مانكىنن قارىنا، دىدىلمىش يئر گۈرسەنەيە. بىر ۋراق كاھى كاغاز تاپدى، فېكىرلىشىردى قوجا كىشى او عەكسى نەجور ياپىشىدىر مەشىدى؟ سو چىسبى ايلە. تەختىن

آلتينا باخدی، اوستونه. پنه وار ایدی؛ تهویه اوچون. قاباغی تاقچا کیمی ایدی، سو چسبی اوردایدی، بالاجا قیچی، داراق، بیر ماژیک ده وار ایدی؛ سو چسبیلر گوتدو، کاغازی یاپیشدیردی. ذهنیه گلدی بو بوش کاغازدا گرک بیر شئی یازیلار. ماژیک گوتوروب، قاپاغین چیخارتدی: « ایسته میرم آروادیم قیرمیزی پالتو گئیسین»، یازدی. قاپاغی فیشارلا تاخدی ماژیکین باشینا، گننه فیشار وئیریدی. الی آغرییب گتدی تخت ده اوتدو. مانکنه باخدی. بوش یئری چوخودو؛ عوضینده کریمین ایچریسی دولو!

«ساناز»!... «هتل گسترش» ین کافی شاپیندان چیخمیشدی. گوله - گوله گندیردی. ده دن «اعتماد» روزنامه سی آلسینلار. ساناز بیر آشپازلیق مجله سین گوروب- گوتدو. پول کیفین چیخاردیب حسانابلاشدی. کریمین باشی قاتیشمیشدی اعتمادا. بیر مین تومن لیک سانازین پول کیفیندن توشدو یرته. یئل یوخودو. ساناز آیاغین قویدو پولون اوستونه، اوجا باشماق گئیمیشدی؛ بویو کریمین گوبه ییندن بیر آز اوجا اولاردی، قاشلارینین آلتین گوتورموشدو. رنگ سیز ماتیک ویرمیشدی. الینده کی پولو وئردی ده صابینا. کریمی چاغیردی: «کریم گل بو پولو گوتور.»

کریم دندی: «هانی؟»

- بودو با آیاغیمین آلتیندادی!

کریم باخدی سانازین اوزونه: «نیه اوزون گوتور موسن؟»

ساناز دندی: «سنی نئینیه جاغام اوندا؟! تنز اول جماعات باخیر.»

کریم هنج ایش گورمه دی. ساده جه باخیردی سانازین گوزلرینه. ساناز باشین توولاییب، اوتایا آتلایب تاکسی یه مینیب گتدی، یئل

ويدى مین تومن لیک گئتدی توشدو قنویا. کریم دورموشدو باخیردی تاکسی یه. گۆزلى دولموشدو.

بالاجا قئىچى ایله کاهى کاغازدان جیریب، آپاردى ياپیشدیردى مانکین آنلینا، ماژیکى گۆتدو یازدى: « غرور ایسته میرم.»
ایشه مک یاخالا میشدی. بیر قاب آختاریردى. تازا بیر پرده گۆردو، قاباغینا قاردون ییغمیشدیلار سقغه جن. پرده نى دالى ویردى، موستراح داشین گۆرنده گولدى، اۆزون راحتلادی. گلدی اوتدو.

دانشگاهدا بیر قیز بند اولموشدو کریمه؛ کى من سنى سئویرم.
«نرگیز»! ... مرندلى قیز. بیرنى چوخ کیچیک، گۆزل. گولنده آغ دیشلى تام انشیکده اولاردیلار. قاباق توکلرینه ساری رنگ قویموشدو؛ مغنه دن اؤتورردى انشیه، اۆز باشینا توکلر، یئل ایله اویناردیلار. اوتانمادان دانیشاردى.

- کریم من سنین فقط گۆزلیوی ایسته ییرم، بیر عؤمر فقط ایسته ییرم او گۆی گۆزلیوه باخام.

کریم اۆزو اوتاناردى، باشین سالاردى آشاغایا. باجى سینا دئمیشدی: بیر قیز گلیب بوسۆزلى دئییب منه. باجیسی گولموشدو، دئمیشدی: «بو جور قیزیمیز یوخدو! اۆزوندن چیخاتما، اهییر اۆزون به یه نیسن گئدک گۆرک نجوردی؟!»
کریم دئمیشدی: «بونداندا ینکه لری وار.»

قیز یاریم ساھات انگینه وئردى. کریمین باشى آغرییاردى. اولده دئییردی به اوتانماقدانیر، سونرا گۆردو نرگیزین سسى باشینا توشور.
نرگیز گئنه دانشگاهدا قاباغینا چیخدی. کریم ماجال وئرمه دی: «سیز

چوخ گۆزل بېر قېز سېز، آمما سسېز باشېما توشور، لطف قورتارېن.»
نرگېزېن آغزې آچېق قالمېشېدې. کرېم يول گنتمېشېدې. قېز دېانېب
باخمېشېدې. فېکر ائېدېرې قېزېن بو لحظه سېن هامي دان ياخجې آنلا بېر
و البته اونونچون اصلا ناراحت ده بېر.

«سسې عذاب و نر مه سېن.» ياپېشېدېرې مانکنېن ساغ دوشونون
آلتېنا. تخته دوتوروب ماژېکې آلېنا دؤېدو. اوبېرسې... اوبېرسې...
«فرح!»... لاږ گۆزل قېز کې کرېم اونلا ائشېيه چېخمېشېدې.
اندامې اوجا بولوغونا يئېرېدې. اوزون قره پالتو گئېرېدې. قره باشماق، قره
روسرې، قره کيف الېنده. کرېم اېله بېر لېکده يئېشېدېلر خودېردازا. هنج
کس يو خودو. کرېم الې اېله خودېردازې گورستدې بېر آز گولوشونن:
«بويورون.» فرح بېر آز پول گؤتدو. کارتېن تازاشدان ساليب، کيفېندن
بېر قېبض چېخاردېب دوېمه لري باسېدې. کرېم دئدې: «صابا يارانه لري
تؤکه جکلر! اوندا داي بوردا دايانماق اولماز.» باشلادې گولدو. فرح
دؤندو باخدې کرېمېن آغزېنا، گولدو. کرېم قره کت- شالوار گنېمېشېدې،
چوهرنېي چارخانا کؤېنک. بېردن دئدې: «گنډېب بېر نېسکافه اېچه
بېلرېک؟» فرح دوېمه لري وېرېرېدې. موبايلى زنگ چالدى: «سلام
مامان... هن گنډېرېم کيتا بېخاناي... آخشام گلجه يم...» موبايلى قويدو
کيفېنه. دؤندو باخدې کرېمه: «سېز بېر سؤز دئدېز؟» کرېم قېزاردې.
باشېن سالدى آشاغايا، دئدې: «ايسته يېر دېم تانېش اولاق. سېزدن خوشوم
گلدې...» فرح کارتېن چېخاتدې باخدې کرېمېن اوزونه: «سېزېن اېشېز
يوخدو؟» کرېم تئز دئدې: «نېه گؤکارام.»
فرح گولدو... دئدې: «منظوروم خودېردازدې!»

- هن... نيه... آمما سيز گودوسوز منى؟

- هاوا چوخ ايستى دى.

- آپاررام كولگه يئره.

فرح گننه گولدو. گتديلر بىستنى يىسينلر. تازا اوتور موشدولار، فرحين موبايلى زنگ چالدى: «سلام بابا... كيتابخانادا يام... ايشيم چوخدو بابا... قوراييه ايسته ميرم... هن باقلاوا... مرسى بابا. حتمن... حتمن.»

- تڭ اوشاغام... يئتيشيرلر.

كريم گولدو: «يالان دانىشماغينان آراز نجوردى؟» فرح دوندو. صندلى دالى يا چكىب دوردو آياق اوسته: «يالانچى جد-آباديندى.»

كافى شاپدان چيخدى.

«يالان دانىشماق ايسته ميرم.» آپاردى ياپيشديردى مانكين سول قيچينا. گلدى اوتدو. مانكنه باخاندا ايسته ديكلريندن قوخدو. «بوجور آدام وار؟!» باشين تولادى.

«ياپيشديرماق راحتدى، تاپماق چتين، هله گننه ده ياپيشديرا بيله رم. آما نه فايداسى وار؟» موبايلى چيخارديب «ابراهيم» دان بير اوخوماق آچدى... «كندىنى زورلا ما تاتلى سؤزلرله...» يادينا توشدو ابراهيمين بؤيوك عكسى دووارد. بير قيز ابراهيمين عكسين آتيردى اودون ايچينه... نيه؟ چون اونون كىمى تاپايلىمز... آمما اوقىز هئچ دئمير ابراهيم يالان دانىشير، ابراهيم غرورلا بيله سيله رفتار ائله يير، ابراهيمين فيكىرى اوندان آيريدى. دئمير و سئوير... من گرڭ بير شئى سؤم يانى بير قىز، سؤيرم... آما داينا بيلميرم... اينسان شايد بودور... يالانچى... مغرور... سسى عذاب وئرن... مريض... پيس گونه قالميش...

ماژیکی توللادی مانکنین اوستونه، مانکنین قولون بوردو چیخاتدی، ویردی سالدی یئره، تپیک ویردی اوزونه، قارینا... آغلادی... اوتدو یانیندا... «بونلار وار... یانی من گرک عذاب چکم، عذاب وئرم... بیر عؤمر بونلار واردیلار... اوندان سونرا اولمک وار. من گرک سئچم هانسی عذابى اوزومده گئچیندیره بیلهرم.»

الین قویموشدو مانکنین قارینا. گؤبهیین آختاریردی، یوخودو، صاف ایدی قارنى. دؤندو باخدی مانکنه... یانی بو گؤبك سیز بیر شئى دی؟ یانی بو دوغولماییب؟ یانی بونلار هامیسی بوردا قورتولا جاق؟ من بونو یاراتدیم... نه تئز قورتولدو؟ یاراتدیغیم بیر ایلا هه دی منیم اوچون، همه شه وار. نولار منیم اوچون دیریل! منیم اوچون یاشا!!!!

قاپی آچیلدی. قوجا کیشی، اؤزو ایله ایکی نفر گتیرمیشدی. الی ایله کریمی گؤرسه دیردی: «بودوبا، گریب بورا چیخمیر... سیچینجا ویرین بونو...» کریمین قارینا بیر تپیک دهیدی، دئدی به قارنى، گؤبهییندن جیریلدی... یوموروقلار گلدی... مانکنه ده تپیک ویردیلار... کریم اؤزون آتدی مانکنین اوستونه: «اونا تپیک ویر مایین.»

کریمی قوزادیلار، آغزینا یوموروق ویردیلار... قانى سوزدو مانکنین آلتینا... قوللاریندان یاپیشیب سورودولر ائشییه... قوجا کیشی دئدی: «آپارین آتین کؤرپونون آلتینا... کؤپک اوغلو ایسته ییردی منیم آروادیمی الیمدن آلا!..»

کریم قارقالار سسی ایله بیر گؤزون آچدی... باشینین توکلری بیر آز یاپیشمیشدی آلتینداکی قانینا، بیر آزین یئل اوینادیردی. بیرنى قیزارمیشدی. چایین سسی دولموشدو جانینا. بیر قارقا تئز- تئز آتیلیردی

اوبىرى قارقالارىن اوستونه، سس سالىردى. موبايلى زنگ چالدى.
 ننهسى يادينا توشدو... اۋزونه گوج وئردى موبايلى جىيىندىن چىخارتدى،
 ياشىل دويمهنى ويرىب دئدى: «سلام ... گليرم ائوه.»
 گولمك سسى گلدى، بير قىز تلفونون داليسىندان گولوردو.
 - ھارا گلىسن؟! ... من فريپايام... تانيدىز؟ دانىشا بيلريك؟
 گئنه گولدو...

اۋزگە

اۈزگە

شام

اۈزۈم پېشىر مىشىم. كرىمىن آزالىر اوشاغى اول؛ قارنى چوخ گلىب قاباغا. اتى سودا پېشىر مىشىم. «چوروك» آرواد بىلمىركى ياغ يانى نمىنە؟! فقط باشارىر چۇپ اوزالدا. تاوانى سوفرانىن وسطىنە قويورام. اوتورورام كرىمىن يانىندا، دىزىم- دىزىنە دەيىر. كرىم قاشلارىن آتير اوستە كى يانى ايندى يوخ... بىلىرم گىجە دانلايا جاق: سىنە مەن دىفە دىمە مىشىم «پرى» نىن يانىندا فىلىم وئرمە؟! ھن؟! مەندە دىيە جىم اۋتور قوجا آروادى، گل قوجا غىما... ھر شىئى يادىندان چىخا جاق... چوروك گلىدى سوفرا باشىنا، الەندە چۆرك... ھىچ ۋاقىت قويماز چۆرەيى مەن گىتىرم. نىنىرىم بودوبا قىچىمى كرىمىن قىچىنا سورتورم فقط حىرسى چىخسىن. قويون كىمى باشىن سالىب آشاغى يا يانى گۆرمورم. مەندە بىلىرم آروادلار بو

ایشلردن گئچمزلر... نە ياپیشیر آلاہ!...

- آرواد ھانی دوز؟

کریم گئنه سسین آتدی باشینا، منە دورتمە ویریر گئدم دوزقابی گتیرم
آما چوروک مندن تئز دورور.

- بونە سوفراسیدی؟ نە دوز وار، نە سو وار، نە آلدیغیم گۆی وار!...

- اونو صابا آش ائلییە جەیم.

- سس سالما آرواد، اودا توخودوغوز فرش دی... گونده ایکی لای دا
توخوموسوز!...

نفسیمی وئیریم ائشییە. ایندی ایشیم یوخدو قوی گئجە اولسون! قوی
چیراغلاری ویراق! چوروک دوزقابی گتیریر، بیلیمیر کریم بونونیه آلیب،
شاید اوزامان کندلریندە بیر صاف - سوللو قیز یوخوموش. چرقدین
اوتوروب سوفرا باشیندا، ائله بیل بوردا اۋزگە وار. کریم دئییر: «ات نیه
بوجور اولوب؟»

پری ایستەیر جواب وئرسین دئییرم: «اۋزوم یاغ سیز پیشیر میشم...
باخ قارنیوا!...»

الیندە بیر تیکە چۆرک وار. قارنینا باخیر، پری یە باخیر، تیکەنی قویور
اغزینا. پری دن سوروشور: «ناصر» گله جک دالینجان یا «نادر؟»
آلاہ چوخ شوکور بیر آی گئدیر کندلرینە، کریمین راحت اولاجاغام.
چوروک دئییر: «ناصر گله جک.»

کنفیم سازدی. بیر آی بو ائوین تکجە آروادی اولاجاغام. اوووووف...
کریمین تکجە... بە بە... دایی قیزیمدان بیر سی دی آلمیشام
کریمی قووزا یا جاغام دوراق ایکی میز اوینایاق، دورماسادا زورونان

قووزايا جاغام... بو آي پاتلاداجاغام... ائي واي نه وقت صاباح اولاجاق؟!
سوفرائي بيغيشديريام. يئږده - گويده دورمورام. كريم دنيير: «آي بالا
باخ گور گرمکن يانير من باشيمي بير توتام سو آلتينا؟»
چوروك گندير حاماما سويو آچير... هاولار چوخ سويويوب... گلير
دنيير: «هن، سوايندي ايستيدي...»

حامام

ياللاه دنيير دورورام. قيرميز حولونو گوتوروب گنديرم، پري آلت
پالتارلاريمي گتيرر. دامپايا گنييرم چيخيرام حيطه. واخ واخ هاولا نه
سويويوب آي بالا... قاييني آچيرام گيريرو حاماما. هنج يري گورمورم...
آت پالتارلاريمي چيخارديرام، اول باشيمي سونراساغ طرفيمي سونرا
سول طرفيمي توتورام سويو. هنج بيلمهديم نيت انلهديم يا يوخ... صابا
پري گندير... هوشوم باشيمدا دهير. نه وقت يانيمدان گندر، داشقانين
چولايانوشمهسي ياديما توشر... باشيندا چورك وار ايدى... نه قدر گوج
وئيرديم داشقا چولادان چيخميردى... دئدى: «عمواوغلو چيخمير؟!»
دئديم: «يوخ...» گنه گوج وئرديم... دئدى: «بلکه آجيسان؟! هن؟!»
...«بير تيکه چورك کسلى وئردى... گولدم دئديم: «يوخ، آج
دهيرم...» دئدى: «آل!»

اوتانيرديم، چوره يي آلدیم يئديم، داشقا يال آتديم چيخدى گلدى...
پري گوله گوله گتئدى... من بيلمهديم نه اولدو. دؤنموشدوم دالدان
باخيرديم بيله سينه. گتئديم ننه مه دئديم: «پري نى ايستهيرم.»
پري گيردى ايچري يه. همه شه گليب كوره ييمي سورتر. ايندى
اوتانيرام يانيندا لوت اولام. دنييرم به خيانت انله ميشم. گنه بوبيري

كۆپەيىن قىزىندىن اوشاق اولسايدى اورهيمىم ساكىت لشردى. من نئىمىم
آخى دۆهتور اوزو دندى: بوندان اوشاغىن اولمازا! ... پرى دئير: «كرىم!
نه يه فيكىر لشيىسن؟»

كورهيمىمى سورتور. دئيرم: «هئچ... گئديسن ناراحاتام.» دئير:
«گئديرم گلم، قالمايا جام كى كتده. سيزده بيزآز راحت اولارسيز...»
چۆنورم باخىرام گۆزلرينه، الينده ليف كفله نيب. چيرمالا نيب. نازىك
اللى - قىچلارى گۆرسه نير... دئيرم: «بىز راحتىق...»

بيله يىمدىن ياپشور ايسته يىر منى چۆيره... چۆنمورم. الين اوستومدىن
گۆتورمور، آما فيشاردا وئرمير. دئيرم: «سن گئتسن من هئچ ايش
گۆرنمهرم. نه چۆره يىن وار نه اۆزون.»

باخىر اوزومه دئير: «نمنه دئىيىسن؟»

دئيرم: «ايسته يىر صاباحدان اوروج توتام، يادى بىر گونده
توتامامىشام.»

- رحيمه سنى اۆلدور...

- پوخ يئير... اوچ ايلدى گليب هئرساد يوخدو... بىر اوشاقدا
چىخاردانما دىق.

- ياخجى دۆن.

كورهيمىمى وئيرىم اونا سارى. سورتور. تازا آت پالتارلارىمى وىرىب
اسقى يا. ايسته يىر حامامدان چىخا، دئيرم: «پرى؟»

چۆنوب اوزومه باخىر.

- هاوا سويوقدو، چرقدىوى وئر گئجه باغلايىم باشىما.

باشىندىن آچىر وئير. بىلميرم نمنه دئىم، حامامدان چىخىر.

چو خداندير اؤزومو ايتيرميشم.

آشپاز خانانين پنجره سی

الريمی سینکده صابینلاییرام. اینایا باخیرام، باشیم آغاریب... نامازیم قالیر، گۆره سن «رحیمه» کریمه نه دئییه جک؟! دستاماز آلیرام، بیردن دیسکینیرم، دئییرم به کریم دالدان گلیب منی قوجاقلایا. آمما یوخدو. باشیمدا چرقد اولسا بوفیکیرلر باشیما گلمز. دای او گونلر سوووشوب، چو خداندير کریم دالیمجان گلیر. آشپاز خانانين پنجره سیندن باخیب گۆرردیم گلیر، قاجیب قاپینين داليسیندا گیزله نردیم، قاپینی آچاندا دالدان آتیلاردیم اوستونه. بوینون قوجاقلاردیم. ایندی داهی آشپاز خانانين پنجره سی «سئلاب» آباخیر. اوچ ایلدی گلیمشیک تبریزه. نممه ائو وار بوردان گۆرسه نیر. قوی گۆروم قیزلار بویون نه ایش گۆرورلر... ایکی قیز تاپمیشام، اوتاغین وسطینده اوینایاردیلار، بویون یوخدولار، چیراقلاریدا یانمیر. آشپاز خانادا یاتیرام. کریم بورا برقی بخاری قوروب. آیری اوتاقتا یوخدو. بؤیوک اوتاقتا اونلار ایکسیسی یاتار. کریم اون بیر خبرینه باخار سونرا چیراقلاری گئچیردر. ایسته مه رم اوندان سونرا یا فیکیرله شم. فیکریمی آپارام کنده. گئنه عمه اولموشام. صابا گنده جهیم قارداش اوغلو مون یانینا. «کلثوم» پیس مریضله ییب، گرک یانیندا قلام. کریم کتده اوروج توتاردی؛ یایی دا- قیشی دا. گلدی تبریزه، الینه شیلانکی آلدی چمن سولادی. اوروج توتمادی. ائوه گیرنده انله بیل اؤزگه گیریر. نه سلام نه صاباح، فقط بیر قوری چای. رحیمه نین یانیندا. داهی اوزونه باخیب گولنمیرم. رحیمه ده منه گۆره اؤزو اولانمیر. بیلیرم! آرواد بوجور اولماز کی! بیر- بیریمیزه اؤزگه اولموشوق.

بۇيوك نەمە دئىردى: «دەن يىرە بوغدا اكنده، بىر گون سونرا گنت
زىمى نىن قىراغىندا سنده الينده بىر آزاك. بوغدانى گۇتورنده، گنت بوغداۋى
قات ددەۋىن بوغداسىنا، ھەر چۆرك ياپاندا اوندان بىر آزا اىشلت.» كرىمە
ھىچ ۋاقت دئمەمىش، كىشى لىر بىلمىزلىر، بىلسەلردە گلىب، مسخرە ائىرلىر.
باشىمدا چىرقد يۇخدۇ جانىم قىزىشىر. كرىم بو اۋچ ايلدە چىرقدىمى
آلمامىشىدى. كتدە نە ۋاقت حامامدان چىخاردى باشىنا باغلاردىم. شايد
داھى اىستەمىر اوشاغا فىكىرلشە. بىلمىرم!

كتدە بىلمەزىدىم نىجور گرگ بىر كىشىنى اۋپىم. گىجە ياتاندا اليمى
اۋپىردىم. اورەيىم كرىمى اىستەيىر. آزا قالىرام كرىمى چاغىرام. آمما اولماز.
بىلىرم، باشىما چىرقد باغلاسام ھاۋادان توشەرم. آيرى چىرقد آختارىرام.
بوخجالارىن بىرىنن پالتارلارىن تۆكۈپ يىرە، چىرقد تاپىب، باشىما
باغلايىرام. رحىمە نىن سسى گلىر، سانكى آغلايىر، يامان- يۈۈۈز دئىير.
آشپاز خانانىن قاپىسى آچىلىر. رحىمە جومور منىم اوستومە، كرىم دالدىن
گلىر...

- من سنى گرگ بوغام كۆپەيىن قىزى... سىن كرىمە دئىيىسەن اورۇچ
توت؟! ھن!؟

قورخولارين ايچينده

قورخولارین ایچینده

بالاجا اوغلان الین سالمیشدی جیریق جورایینا، قوتدالاییردی. «عباس» باشین قووزاییب هردن بالاجا اوغلانین جیریق شالوارینا باخیردی، گئنه گۆزون تیکیردی فرشه. اؤز اوشاقلاری گۆزونون قاباغینا گلیردی. بیر قیز بیر اوغلان بیرده ... «احد» چای توتدو. عباس بیرین گۆتدو قویدو قاباغینا. بالاجا اوغلان دوروب قند توتدو. هنج کیم دانیشمیردی. عباسین ددهسی تسبیح چۆیوروردو. کیشیلرین بیر سیغار چیخارتدی. عباس دام-دووارا باخدی. احد دئدی: «نمنه ایستیسن؟» عباس گۆزلرینن سیغاری گۆرسه دیب دئدی: «پنجره.» سیغار چیخاردان دئدی: «دهلیز قاپیسین آچیق قویون.» احد بالاجا اوغلانین بۇیرونه ویردی. بالاجا اوغلان گئتدی قاپینی آچدی. ایسته ییردی گلیب یئرینده اوتورا گۆردو سیغار چیخاردان دیزلرین آچیب اونون یئرین

توتوبدو. باخدى دۇيرەبرە يئر يوخودو... كىشى لىر ھامىسى كىپ - كىپە
 اوتورموشدولار. ھىچ كىم بونا باخمىردى آياق اوستە قالىب. دھليزده
 داياندى دووارا. باباسى يادينا توشدو. چيغيراندا مامانى سىنين اوستونه
 يوخودان دورموشدو، قاچىپ گىر مېشىدى قوجاغينا، آغلامىشىدى.
 آناسى تازا يادينا توشدو. قاچدى گىردى آشپاز خانايا. «آيدا» ياتمىشىدى.
 مامانى سى يوخودو. سول طرفدن سو سسى ائشيتىدى. قاينى آچدى.
 سويون شيرىلتىسى چوخالدى. بۇيوك زمينى گرمكن وار ايدى، بيرده
 قاپى. مات شوشەدن بير نفر گۇردو. «رقىه» نين اللرى باشيندايدى. شامپو
 قورتولموشدو، ريكا وىرىدى. رقىه فيكىرلشىردى باشينىن توكو چوخاليپ،
 گرگ وىردىرا. «جليل» ين اليندن اوزون توك ساخلايانمازدى. ياپىشىپ
 چكردى. اوچ - دۇرد توكون جليلين الينده گۇرنده باشلايىپ آغلاردى:
 - نيه وىرىسان منى؟ نه ايش گۇرموشم...

- سس سالما، ايش من نمئە دئسم اودو... كىشى گلدى ائو «بابكى»
 ياتىردا جاقسان، «آيدا» مدرسەدن چىخاندا گۇتوروب آپارا جام بير بستى
 يئسين، شام وقتى گلەجك...
 - من او ايشى گۇرنمەرم...

- پوخ يئىرسن گۇرنمە سسن! كۆپەيىن قىزى... سن آروادسان... بە من
 سنى نىنيە جاغام؟؟؟ كىشىنى يولا سال، ياخجى كۆتەيىن وار...
 رقىه چۆمبلىتمە اوتورموشدو، اللرى ايله قىزارمىش اوزون توتوموشدو.
 نفس وئرىپ، نفس آلمىشىدى، دورموشدو آياغا: «من نه ناماز قىلىرام نه
 اوروج توتورام، آمما بو ايشلىرى دە گۇرمەرم جليل!...»
 جليلى ايتەلمىشىدى دالى يا، مانتوسون چكمىشىدى اەينينه.

- كۆپەيىن قىزى دئىرسىن بە سىنى ئوۋە قوياقلاڭلار!؟ ھانسى ئوۋە؟! گىننە قايدا جاقسان بورا، اوندان بىلىم سىن!

جلىل سىغار ياندىردى. موبايلى چىخاردىب زىنگ آچدى.

- نچورسوز؟ ياشا... يوخ بويون اولماي جاق... بىلىم... ئىلەبى آرواد مريضلەيىپ...

رقىە آلا با چىخاردىب بابكىن اليندىن ياپىشىدى ئودن چىخدى. بابك پلىس ماشىنى اىستەيىردى. رقىە نىن اللرى تىترەيىردى... كىفەن زىيىن آچمىشىدى، چىرشابى دىشىلە ساخلا مىشىدى... بىر آز خىردا پول وارايدى... بابكىن الين چكىمىشىدى...

- سىندە ددەۋە اوخشاما... اينجىتمە مىنى... بىر شى گۇرندە اۋزوندىن چىخىسان... گل گۇروم.

حامامىن قايسى دۇيولدى، رقىە قاينى آچدى، توكلىرى تۇكولموشدو اوزونە، گۇزلىرى گۇروشموردو.

- قاچ بۇيوك نەنەن يانينا مىندە گليرم، قاچ گۇروم.

بابك حامامدان چىخدى. آيدا دورما مىشىدى. آروادلار اوبىرى اوتاقداي دىلار؛ گىتدى گىردى بۇيوك نەسەين قوجاغىنا. يىددى - سگىز آرواد وارايدى. بۇيوك نەسەى دانىشىردى:

- جلىل بو اوشاق كى اولدى اۋزون يىغشىدىر انمادى... باشلادى دورا جناب اوستورماغا... ئوۋە آرواد گىتدى، كىشى گىتدى. مىم قىزىم او كارە دەيىر. ھەر گون كىفلى اولاردى. يازىق قىزىم نە چكىدى!...

آروادلار بىر - بىرىنە باخىپ پىچىلداش دىلار. بۇيوك نەسەى پنجرەدن انشىيە باخىردى. گۇزلىرى دولموشدو. الين بابكىن باشىنا چكىردى. اۋز

سۆزلىرى يادىنا توشوردو: «قىزىم ئويۇ داغىتما، جىلىل بىر آز ھاۋالانىپ، قالىپ - قالىپ ھاۋادان توشىر.»

- يوخ نەنە مەن دەپىشىلنمەرم... مەن آيرى آدام اولانمارم... مەن...
بۇيۇك نەنەنى چاغىردىلار، بابك ايله گىتتىدۇ آشپازخاناي؛ عباس گلىدى
ايچىرى، بابك گىندىپ يورقان دۇشك يوكونون دالىسىنا گىردى... بۇيۇك
نەنە عباس لا رقىيە يە دىدى: «سونرايا قويمايىن سوز قالسىن»؛ آشپازخانادان
چىخدى.

عباس نفس آلدى دىدى: «گلمىشىم تازا بىر زىنگانلىق باشلاياق؛
سىزدە- مەندە، ايكى يارالى آدامىق. بىر- بىرىمىزىن يارامىزى اۋرتك...»
رقىيە دىدى: «مەنىم سۆزۈم يوخدۇ، آلاھا شوکور ايشىن وار، مەچىدە
گىندىسەن، دوز آدامسان... فقط بىر سۆز...
عباس دىدى: «نەنە؟»

- او ايكى اوشاقلا ايشىم يوخ آما كرېمىن ساخلا ماغى...
رقىيە سۆزون ئىيىپ باشىن سالدى آشاغايا.
- نەنە دىيىسەن؟ يانى مەن اۋز اوشاغىمى ساخلا مايمەن؟!... سەن
آرۋادسان نەجۈر بۇ سۆزۈ دىيىسەن؟! كىشى اولسىدىن بىر سۆز...

- باخگىنان... مەنىم ايكى اوشاغىم وار سىزىندە؛ آما مەنىم گۇجۇم
يوخ كرېمە، دۇرد اوشاقجان ايش اىستىر... مەن دەپىشىلمەكەن قورخۇم
يوخ آما قورخورام... سۆزۈمۈ ئىتىرە...

- يوخ... مەن كرېمى آپارىپ قويانمارام اىستىنئائى اوشاقلارنى
يانىنا... اولماز... او مەنىم اوشاغىمەن...

عباس آشپازخانادان چىخدى. بابك نەنەسىنە باخىردى. رقىيە چادرا

باشیندا دیزلرینه باخیردی. قره دامنی قویموردو قیچلاری گۆرسنه. بابک گنجه یاتدی. بیر ایل سوووشدو. سحر رقیه کیفین زیپین آچیب کیك پین سوت قویدو، باغلادی؛ اوزوندن اؤیدو یولا سالدی. مدرسه حیطینده قاچاندا شالوارین دیزی جیریلدی. سوتو ایچمه میشدی. گلدی ائوه. قاپی آچیق ایدی. گیردی ایچری. دایى لارین سسی گلیردی. دالاندان سوووشوب پیلله لری چیخدی، دؤندو ساغ طرفه، اوچ دایى سی حیطده ایدی، اودون سماوری یانیردی. رقیه باشین دالدان باغلايیب، كۆلگه ده كوره یین وئرمیشدی سیمان دوواری، آیاغیندا دمپایی یوخودو... «صمد» دئدی: «چوخ اوزاندی باجی، والله منده گرافتارام، سنه اون بش میلیون وئرسك گئدیپ بیر یاخجی رهن توتا بیلسن، آلاها چوخ شوکور اؤزون ایشلیییسن، باشیوی دولاندىرا بیلیسن، داهی نه وقتانجان بوئر ورته لی قالا جاق؟»

هئچ کیم دانیشمیردی. رقیه بابکی گۆردو. چاغیردی: «بابک!» بابک گلیب اؤزون آتدی ننه سینین قوجاغینا. دایى لاری هره سی بیر سؤز دئییردی:

- اوغلان گل بیر گۆروش گۆرك.

- كۆپه ی اوغلو مدرسییه ده گندير.

- ماشا... بؤیویوب...

رقیه بابکین دیزینه باخدی، تیره دی، گۆزلی آخدی، یاواش دئدی:

«داهی شالوارین یوخدو.»

گۆز لری بابکین سینه سینده گیزلیدی... بیر آزدان دوروب چای تۆكدو... قارداشلارینا دئدی: «بیر آی منه وقت وئرین اؤزومه بیر یئر تاپیم، وسایلیمی

يىغىشىدىرىم گىندىم.» صمد دىدى: «اصلن نايران قالما، بىز كۆمك انلىرىك.»
 رقىە بابكە بىر قاردون وئرمىشىدى اويناتمالىلار يىغىسىن. بابك ماشىن
 كارت لارىن يىغىردى، رقىە صندل اوستونە چىخىپ دووار ساھاتىن،
 تىك تابلوسون يىغىشىدىرىدى... آغلايىردى... دىل آلتى دئىيردى: «گىنە
 قورخورام... گىنە قورخورام...»

ئىسان درىندە گىرمىردى. درىندىن آغزىندا ساخلادى. بابك رقىەنىن
 قوجاغىندا قاباقدا اوتورموشدو. توشدولر آشاغى. بابك درىندە باخدى،
 دىيى گۆرسىنىمىردى، ايلان كىمى بورولوب گىتمىشىدى اوستە. بىر - ايكى
 آرواد باشدان باخىردىلار. بىرىنىن قوجاغىندا اوشاق وار ايدى. درىندىن
 آغزى دوز ايدى، گىتدىكجە اوزويوخارى اولوردو. بابكىن دايىلارى
 گلمىشىدى كۆمەيە. وسايلى يىغدىلار ايچرى. بابك قاپىلارىنىن آغزىندا
 دوروب باخىردى پىللە كانالار، قورتولموردو، گۆزوندىن ايتىردى. اوشاقلار
 قاتىشىپ توپ اوينامىشىدى، ايكى قىز - دۆرد اوغلان، ھامىسىندىن
 كىچىك ايدى. يامان دئىندە، باش تاپمىردى، ياواش - ياواش ۈزگىشىدى.
 اوشاقلار يىن ايچىندە اوزون اوغلان وار ايدى، «قاسىم» آدا. آتا - آناسىن
 سوروشموشدو. بىلمىشىدى بوشانىب نەسى، دئىمىشىدى: «نەن دول دو
 اوندا... آدى نەنەدى؟» بابك دئىمىشىدى: «رقىە.»

- دول رقىە.

«دول رقىە»؛ بىلمىردى نەنەدى، آما خوشو گلمىردى...

بىر قوجاكىشىنىن درىندىن آغزىندا حىطى وار ايدى. كاسادا توت
 درىب گىتىرمىشىدى، رقىەيە دئىمىشىدى: «چوخ تكىم، بوندىن پىس بىر شى
 يوخدو رقىە خانىم...»

رقیه قالمیشدی باخا - باخا، «بو منیم آدیمی هاردان بیلیر؟»
آروادلار ییغیشمیشدیلار پیلله کانلارین باشینا. دۇرد آرواد ایدی.
كۆلگه ده اوتورموشدولار. آروادلارین بیرى بابكى چاغیردی: «گئت
ننهوى چاغیر گل سین ائشیه دانیشاق.»

رقیه گلیب اوتورموشدو.

- دول آرواد گئجه نی نجور سو یو یور؟

باشلا ییب گولموشدولر، رقیه قیزارمیشدی، اودا باشلا ییب
گولموشدو. آروادلارین بیرى ساققیز چئینه ییردی. چادرا باشیندان
سوزموشدو. توكلری، سینه سی گۆرسه نیردی. ایكى جوان سیغار اللرینده
دورموشدولار دربندین آغزیندا هردن دونوب آروادلارا باخیردیلار. بودا
اولارا ساققیز شیشیردیردی.

بابك گۆردی رقیه سحرلر اول اونو دبردیر، سونرا آیدانی. دربند
باشیندا سرویس گلردی آپاراردی، بابك ماشینین دالی شوشه سیندن
باخاردی کی ننه سی گئدیر خیاط لیغا.

ناهار اوستو بابك گئدیپ ننه سین گتیرردی.

رقیه نین دیشلری باشلادی تۆكولمه یه. اوست دیشلری
تۆكولنده بابکین اون دوققوز یاشی وار ایدی. «قویما دیش» ه
پول یوخویدو. بابك اون بیرى اوخویاندا درسى قویدو یتره
باشماقچی یانینا گتئدی. ایستیه ییردی ننه سینه دیش قویدورا...

- ننه مى گۆرسن اۆزو و ایتیررسن.

- یوخ اوجور ده ییر... دئیرم سن آروادسان بیزی ده گئچیندیر.

اوشاقلار شاققا چکیب گولوردولر. دئیردیم: «آرواد نیه اره گتتمیسن

ايندى كى آيدا گنديب منده ياواش - ياواش او سۆز... سن تڭ نه ايش
گۆره جكسن... چوخ سۆز دانىشاردى آمما درده دهين سۆزو يوخودو.»
هممه شه بحث ائلينده باشيم آغرييار. ناهار اوستو اوزانميشديم،
دوردوم گۆردوم دووارداكى ساهات ايشله مير. دنديم حتمن باطرىسى
قورتولوب گنديب باطرى آلدیم گتدیم. باطرى سالدیم ساهات ايشله دى.
دستمال ايله توزون سيلدیم ويردیم يئرینه... يانينداكى تابلودا توزلو
ايدى. گۆتدوم اونادا دستمال چكديم، داليسينا دستمال چكنده بير يازى
گۆردوم، چتين اوخونوردو: «گلدیم دده - ننه مين سۆزو ايله. دهيشيلدیم.
... بو تابلودان بو تقدیردن قورخاجام؟» بير شماره ده يازيلميشدى:
«يئتميش ايکى...»

اوتدوم يئره تابلونو قوجاقلادیم. بو تابلونون مندن چوخ عۆمرو وار...
قورخورام دهيشيلمکدن، بو تابلودان... نيه؟ يانى نمنه؟ بو سۆزلى ننه
يازيب. دندیم اۆزوندن سوروشارام سورا دندیم: من نمنه دئیم بيله سيينه؟
دئیم نمنه دن قورخوسان؟! نجور دهيشيلييسن؟

فيکيرلشديم اۆزومه من دهيشيلدیم گتدیم باشماقچى يانينا مثلن!
منده قورخوردوم... قورخوردوم ايشله مکدن... اوندا ننه مده قورخور...
اوووف هئچ ياديمدا دهير. ننه بير سئرى دهيشيليپ بو تابلونو يازاندا،
حتمن بو تابلونو ددهم وئريب قيزليق وقتينده... شايد ننه مين قيزليغي
بو تابلونان قورتولوب... اوندا نمنه دن قورخور ننه؟ مندن؟ آيدادان؟
آلاهه دان؟ ايه اۆتور بابا بير دول آرواد ديردا... دوروم گندیم... يوباندیم
ايشيمدن...

منه آلا با چيخاتما!

منه آلا با چىخاتما!

اوتور موشدوم ائوده. مينجىقلار ايله اويناييرديم. يانى بير شئى تيكيرديم. سئويديم بالاجا اوشاغين بولوزو اولسون. اؤز-اؤزومه دئيرم: «يوسوف» قويمور اوشاغيميز اولسون. شايد سونرالار بير شئى توخويام آما ايندى اوشاغا بير شئى توخوماق وقتى دهير. حىسابلايرام بئش آي دير گلديم؛ نهم هردن بير سوروشمادان قارنما باخير. يوسوف ايسته مير، خيالىم راحتدى. ايستينده گؤزلىم اوسته... گولورم. تيلفون زنگ چالير. ساھاتا باخيرام اون ايکى دير. گؤتورورم؛ سس يوخدو. «الو» دئيرم؛ گننه سس يوخدو. بير آز قولاق آسیرام، هنج سس گلدير. سونرا قطع اولور. فيکيرلشیرم: «کيمدى گؤره سن؟!» آدام تاپميرام اوتايدا، گوشى نى اليه وئرم منله دانىشسين يا موزاحيم اولسون. حتمن ايشتباھ اولوب. تيلفون تۈز قونوب، دئيرم يا خجيدير مينجىق دان بونا بير اؤرتۈک توخويام.

قەين نام قاپىنى آچىر. نەس-نەس وىرىر. قاپىنى دۇيمىز.

- كىمىدى بالا؟

- نە دانىشمادى!

قىافە تۇتمۇشۇدۇ مەنە. پۇتا، آلچاق بۇي، قۇرد وىرمىش ئىرالمىيا
اوخشۇيۇر. دۇدى: «نە دانىشمادى؟»

دۇدىم: «بىلىمىر.»

ھەمەشە بىرى زىگ وىرسا چۇلاق قىچىن چكە- چكە اۋزون پىللەلردن
چىخاردار اوستە. ناوار- ناوار بىلىم بۇردا نە خىر وار. يۇسۇف اۋزو بىلىردا
من فقط بىر ايل بو ائۇدە اوتۇرماغام. گرگ گندە ائۇ تۇتا. آشپازخاناي
بۇيۇن اوزالدىر، بىرىن چكىر.

- ناھار قۇيۇسان؟

دۇدىم يۇخ آخشامدان بىر آز قالىر اۇنو ئىئەجە بىك. چىخىر گۇدىر.
راحتلاشسىرام. ائۇ گىرندە دۇدىم بە لۇتم، ھەرىنىمى گۇرۇر. مىنجىقلارا
باخسىرام. كاش بىر اۇتاق مىنجىغىم اولادى، اولارىن آراسىندا گىزلەنىدىم.
آدام اينانمىر زامان گۇچىب، ھاردايدىن؛ ھاراگلىسىن؟! قۇرخۇرام
فىكىرلىش. باشىمى مىنجىقلار ايلە، يۇسۇف ايلە قاتىرام... اوتۇرۇشۇدۇم
تېلفون گىنە زىگ چالدى... گۇشىنى گۇتۇدۇم... الو... الو... چىغىردىم...
دانىش دا... سس يۇخۇدۇ... قاپى آچىلدى...

- كىمىدى بالا؟

- بىلىمىر نە.

- دۇن دە بو وۇقت زىگ وىران وار ايدى؟

- دۇن؟

اينانميرديم، بير گون سوووشوب... فيكرلشديم... ميه اولاييلر؟!

- سننم آي قيز؟ كيمدى بورا زنگ ويرير؟

حيرسلى - حيرسلى باخديم قئين آنامين اوزونه... قويدو گئتدى...
هئرساد يئمهديم... گئنه تيلفون زنگ چالدى... ساھات اون ايكي ايدى...
آغلاديم... قئين آنام گلدی اوسته... تيلفون چاليردى، اوزون يئتيريب
تيلفونا، گؤتوروب دانيشدى: «الو... سن كيمسن؟ ... الو دانيش دا
كۆپك اوغلو... بونون اري واردى... نيه زنگ ويريسان بورا؟...»

تيلفونو چيرپدى اوستونه...

- آغلاما، دئ گوروم كيمدى بو؟

گونلر نه تئز- تئز سوووشورلار، منيم خبريم يوخدو. دوروب گئديب
آشپازخانايا، دووارداكى تقويمين اوستونده بويونه قيرميزى خط چكديم.
- گئجه يوسوفا دئيه جهيم آپارسين اؤتورسون ددن ائوينه... گرگ بيلك
بو كيمدى بيزه زنگ ويرير... منيم اوغلوم گورنه بئ غيئرت اولوب كى
سنى گورمور...

قويدو گئتدى... دئديم به بو دونيادا تكم... هئچ كيم يوخدو...
زامان دا يوخدو... اؤز باشيما فيرلانيرام... كاغاز- خودكار گتديم... ائوه
باخديم... صابا آشپازخانانى تميزليه جهيم... اونون صاباحى باشيما
رنگ قوياجاغام... اونون صاباسى... اونون صاباسى... اوتوراجاغام آينا
قاباغيندا ناھاراجان... گؤره سن كيم تيلفون ويرير... اورهيم تپپيلديير...
گئجه يوسوف گلير... نه سينه دئير: «ايندى گؤره سن كيمين قوردو
وار... «نازگول» هئچ ائشييه چيخميركى...» قئين آنام دانيشير... يوسوف
دانيشير... دوداقلار دانيشير آما بير سؤز ائشيتيمير... ايچريمده بير شئى

تاپمىشام آما بىلمىرم نمنە دىر؟! يانى نمنە؟ اوندان آسلانانمىرام... منى
بىر يىرە چاتدىرمىر...

يوسوفلا اوزانمىشىق سقفە باخىرىق، دئىيرم: «يوسوف دونن ناھار نمنە
يئىدىك؟» جواب وئرمىر. دورورام گۈزلىنە باخىرام، توكلرىم تۈكۈلوب
سىنە سىنە. دئىيرم سىن اللە جواب وئىر. باخىر گۈزلىمە. توكلرىمى
بارماغىندا فىرلا دىر. دئىير: «اول قوى گۈروم شاما نمنە يئمىشم.»
تئز دئىيرم: «يومورتا - بادىمجان.»

-ياخجى، ناھاردا... ماكارونى... صىحانە دە بللىدى... پنىر -
چۆرك... دونن شاما كاظمى گىل يىزدئىدى، سوپون ايشملى ايدى...
- نوش جان

-ياخجى ناھارادا... نازگول ناھارى دا سىن دى.
- يوسوف ھىرساد يادىما گلمىر. سىن ياخجى سان.
- ھىن يادىما توشىدو... دولما يارپاغىندان اۋتورو گنتىدەم چىخىدەم
چارراھا... توكانىم باغلى قالدى...
- آفرىن... دوز دئىيسىن ناھارا دولما يئىدىك.

ايچىم گۈلدو... يوسوفون بوينوندىن اۋپىدوم... دوروب گنتىدەم
يىخچالين باشىنا... يوسوف منە باخىردى... يىخچالين قايسىن آچدىم،
يوسوفا دئىدىم: «دونن دىن بىر آز دولما يارپاغى قالىر، يئىسىن؟»
- پالتار گىنى اھىنيو، سويوقدو... نئىيرم دولما يارپاغىن... گە گىر
يات...

- سىن يات مىندە گلىرم.
كورەيىن منە سارى چئىردى، سونرا قىيىتتى: «نە دولما يارپاغىن

سؤيوسن؟»

گننه چوندو: - سحر دئيرسن، يوخوم گلير.
ياتدى. يارپاقلار ايله تگ قالدیم. آشپازخانادا اوتدوم يئره. بير - بير
يومورولو يوب يئديم. گولوردوم، هر يارپاق بير آلابادير، بارماقلارين
يیغاندا قاريننا، يوموروق اولولار. داهی سنه آلا با چيخاردانميرلار،
اودوسان.

ساهات اون دور، ساهاتا تئز - تئز باخيرام، اؤز باشينا قاباغا گئتمه سين.
قتين آنام قاپيني آچدی: «گنديرم آرايشگاها... دوسنده گل... قالدین
بوردا کيمله دانیشاجاقسان؟»

گؤزلری ايله تيلفونو گؤرسه دير... گئينيرم... دربندین اوز آشاغی سین
يئنيب خياوانا چيخيقيق... توکاندا آرواد تيلفون ايله دانیشير... بيزه باش
اهير، قیزی قولچاق اوینادير... اوتورورام صندلده... چرشابی باشيمدان
اؤتورورم...

- حئييف کی چوخ اوزاغا گنديسين... بوردا باهم اولاييلردیک...
قیزلارين اوزوندن اؤپ... ساغ اولاسان... ياخجی «سمانه» گل دانیش...
«سارا» دی.

- خوش گلدیز... حاجی خانیم ياخجی سیز؟
- ساغ اول قیزیم... منیم باشيما بير آز يئتیش بالا...
يادیم توشدو آشپازخانانی گرک تمیزليئيديم... نه فرق ائليز؟
دوننکی يئريمده دهيرم کی... ساهاتا باخيرام اون ايکی يه بير شئی
قالمير... قتين آنام اينادان باخير منه، ساهاتا... آروادان سوروشورام سیز
نه واکتلا رآچيق اولوسوز... توکانين کارتین وئير...

- والله ایشلریم بیتلاشیب، بهداشتدان گیر وئریبلر، هله بیلیمیرم قویاجاقلار آچام یا یوخ؟ گلهمه میشدن قاباق زنگ ویرین، اولسام گلین... گولور... خوشوما گلیر منده اوزونه گولورم... گئدیریک ائوه... تیلفون زنگی حیطه گلیر. باخیرام قئین آنا ما. پیلهلری آخسایا- آخسایا چیخیر. قاپینی آچاندا تیلفون قطع اولور... اوتورور تیلفونون یانیندا... «بالا گنج بیر لیوان سو وئر، بوغازیم بیچیلدی.»

-چای قویوم ننه؟

-یوخ گئدیرم آشاغییا، کیشی ویلچئرده قالیب... منیم باشیما داش توشسون... اوشاغیمین سؤزوینن گئدیپ اوزومه گلین گئدیم... ائی وای ائی وای...

- ننه من بیلیمیرم کیم زنگ ویریر... بیر سؤز دنمیرم سیزده اوستن گلنلیک ائله مییین، بوسؤزلر یانی نمنه... بسدی دای.

-دیلینده وار هله؟ هن؟ چلییینن اوقد ویررام ها آیاق اوسته دورانماسان! اوزوقیزار میشدی... فیشاری وار. دای دانیشمادیم... یوسف آندا وئریب ساواشما یام... دورور گئدیر... گوشینی گؤتوروب یوسفون توکانینا زنگ ویریرام... بیردانا شماره سالان تیلفون آل گئتیر... گوروم بو کیمیدی ساهات اون ایکی ده زنگ ویریر؟! -نیه قیشقیر یسان؟ یاخجی...

تیلفون زنگ چالدی. باخدیم ساهاتا قوخدوم... گئنه ساهات اون ایکی اولموشدو... شماره سی توشدو: ۶۳۷... گؤتدوم گوشینی... قاپی آچیلدی دالیمدا... «شمارز توشوب... دانیشماساز وئرجام کلانتری ده سیزی جیرالار... نیه بوانوه سؤز سالیب سیز؟ سیز کیمسیز؟ هن؟... الو...»

تيلفون قطع اولدو... داليمدا بير نفر نفس - نفس ويريردى...
شمارهنى توتدوم... ايكي بوق چالدى بير آرواد گؤتدو... «نيه بو ائوه زنگ
ويريسان؟ هن؟ دؤرد گوندو بو ائوه نيه زنگ ويريسيز؟»

دؤرد گوندو!؟ يانى دؤرد گون سوووشوب!؟ آرواد دئير: «ايشتباہ
توتوبسوز... تيلفونا الين ويران يوخدو... ايكي قيزيم وار اونلاردا
مدرسه ده ديلر... ائوده اولسئيدى او كيچيك، گننه بير سؤز...
بيز زنگ وير ماميشيق...» تيلفونو قويورام اوستونه... قئين آنام
چليينه داينيب ائوين اورتاسيندا... گؤزليله منى سؤكور...
سحر يوسف چؤمبلمته داينيب دوورا سيغار چكير... ايشه
گئتمه ييب... هر دن منه باخير...

يوسفدان سوروشورام ۶۳۷ هارا اولور؟... دئير بيلميرم بويوك
شركتلري گؤرموشم اوللري ۶۳۷ دى، تهران يولو... اوطرفدى...
اليه گون چيخان طرفين گؤرسه دير... ساھات اون ايكي اولوب...
تيلفون زنگ چالير... يوسف دوروب تيلفونو گؤتورور...
- الو... الو... دانيس دآ ائششك اوغلو ائششك دانيس دآ... ديليوى
قويوسان دهيمه جه يئريوه... الو...

قطع اولدو... يوسف شمارهنى يازير كاغازا، زنگ ويرير... كيشى
سسى گلير... يوسف قاتير يامانا... آغزين سويو توكولور فرشين
اوستونه، بير قره گول فرشين ايچندن بؤيويور جومور اوستومه...
- مندن قاباق بير ائلچين وار ايدى... بو هماندى؟
تيلفونو گؤرسه دير... اوزوم قيزاريب... باخيرام قره گوله دئيرم:
«دانيشماغوى باشار... كيمين دانيشسان؟»

قرە گول تىكانلارین منە باتىرىر...

تېلفون زنگ چالیر، اوز-گۇزوم قىزاریب، ساھاتا باخیرام
اون ایکی دى... منى کیم ازىب بوجور؟ گودورم قىین آنام گلسىن
گۇتورسون، گل میر... بویون نىچە گون اولوب؟ هىچ زاد بىلمیرم. فقط
ساھات اون ایکی نى تانىمیشام. او منى اویالدير. بیر دىقیه جن سس
سىزلیک اوندان سونرا گئنه بو دونیا باشلانیر. شماره نى توتورام. یالواریرام
آروادا؛ ائویم داغیلیر... اونوندا سسى تىتره ییر. دئیرم: «ئویزین آدرسىن
وئرىن...» وئرىز: ««کرگه..» قهوه خانانین یانى، گۇى قاپى، پىلاکى
یوخدو.» آرایىشگاه کارتینین دالیسىندا یازیرام. سوروشورام: «تېلفونوز
نجوردی؟» دئیر: «باش تاپمیرام دىجىتالى دیر ساوادیم یوخدو کی...
کیشى سیمساردان آلیب گتیریب...»

پوللاریمى ساییرام. آینادا اوزومه باخیرام. ائودن چیخیرام. قىین آنامین
سسى گلیر: «موتوروف هارا گندیسن؟»

بیر تېلفون آلیرام، تاکسى توتوب آدرسى گۇرسه دیرم... یوسف
اوتایدان قاچا-قاچا گلیر. حتمن قىین آنام زنگ ویریب. حىسابا قویمورام.
اؤز- اؤزومه دئیرم: «نيه بو ایشى گۇرورم؟» یوسف دان اؤتور ده ییر...
اوز- گۇزوم یادیما توشور... چرشابى چکیرم گلیر گۇزلىریمه... باخیرام
الیمده کی کارتا... شماره سى بیزیم ائودى. یوخ، بونون آخیر شماره سى
فرق ائلیر. بىلمیرم هاردا یام. قهوه خانادا قوجا کیشى لر چای ایچیرلر.
توستودو. تاکسى گئدير قاباغا. قىچلاریم تىتره ییر. گۇى قاپى آختاریرام.
قویونلار تازا سوووشوب، پئىنین ایسى دولوب ایچیمه. اوره ییم بولانیر.
گۇى قاپى یوخدو آمما بیر آچىق قاپى وار. شوئر گندیب باشینی ایچرى

آپاریب قاپنین رنگینه باخدی. دندی بورادیر. ماشیندان توشدوم گتدیم ایچری. بیر آرواد حیطه گلدی: «کیمینن ایشیز وار؟» دندیم: «منم...» دای دئمه دیم هاردان گلیمشم. بیر دیقه سس سیزلیک دولدو جانیم. دوداقلاریم تیره دی. چرشابین آلتیندان تیلفونو چیخاتدیم. آروادین قاشلاری دیکلدی. دندیم: «نولار بو تیلفونو ایشله ده سیز؟»

آرواد ناراحت ایدی. گلدی یاپیشدی قولومدان: «والله کیشی یه دئمیشم گنّیدب مخابر اتدان آدام گتیریب سیملریمیزین ایشکالی یوخدو. من نئینیرم دیجیتالی نی. بونو سالارام. گل اوبیرسین وئریم آپار اصلا.» دندیم: «بوخ ایسته میرم.»

سوروشدوم: «سیز «زینب» خانیمی تانیرسیز؟»

- هانکی زینب؟

- آرایشگاهی اولان.

- هن، سیز اونو هاردان تانیرسیز؟

- باشیمیزا او یئتیشر...

- من زینین بالدیزی یام، شماره توتانمارام، فیزلار زنگ ویرارلار،

شاید بیر سئری ایشته توتوبلار. تیلفون یادیندا ساخلایب، بیلیم کی! ... دئیرلر بو دیجیتال لار آدامیدا گؤرسه دیرلر، همه شه چرقد باشیمدا تیلفون گؤتوررم.

- من گرک گندم.

قاپیدان چیخدیم. یوسف گوزومه گلیر. دیره بین دالیسیندا گیزله نیب...

گولورم داهی قورتولدو... هله تاپدیغیم شئی ایچریمده فیرلانیر، آمما یاخینلاشمیشام.

يوسوفا باخمادان گئديرم ائوه. قئين انام اوتوروب حيطده... منى
گوزور. الين چليسيندن گوتورور منه آلابا چىخاردير.

- آلابا... حئييف اوغلوما... زنگ ويردى دئدى هارا گنديسن... قوى
گلسين اۋزو حق حسايوآ يئتيشر...

سسین انشیدنمیردیم...

معلم منه دئدى: «اوخو...» يازميشدى: «ايكى يوز اون بئش»
اوخويانمادیم... منه آلابا چىخارتدى... اوشاقلار گولدولر... من
اغلادیم... گوزلریمی يومدوم قاچدیم دهيدیم قاپی یا... قيزلار گننه
گولدولر... سسلری توشوب باشیما...

دئیرم: «منه آلابا چىخاتما...» گوزلریم بیر یئری گورمور... پيله لری
ايكى بیر چىخیرام اوسته... دامدان اۋزومو اتیرام یئره...

بوینومون آغریسی ایله گوزلریمی آچیرام. اوزانمیشام. آتام باشیمین
اوستوندهدير. دئیرم: «ايكى يوز اون بئش...» سسیم چىخمیر. آتام
اوزومدن اوپور. ساهات گۆره سن نچچه اولوب؟

اوگون آتام گلدی آپاردی منى... ايكى يوز اون بئشى باشارمادیغیم
گون... باشیم شیشمیشدى.

آتامین گوزلرینه دئیرم: «بیر شئی اولمویوب کی دوزله جهیم...
ائشیکدن های قوپور...»

- سنین شالوارو چىخاردا جاغام... گورمنیم باجیمی نه گونه
قویوسان. نیه گلیبس بورا؟

يوسوفون سسی گلیر: «نازگول منله دانیش... باخ تيلفونو گتیر میشم...
قره تيلفونو... باخ سالمیشام پیریزه بوردا! نازگول! ساهات اون ايكى ده گل

دانشاق نازگول! سس گلمیہ جک کی! نازگول!..»
سسیندن بللی ایدی اوز-گوزو یاشلانیب. آغلایا- آغلایا دانشیردی.
ساهات اون ایکی اولسا گرک گئدم بیر نقاشی چکم...